

ข้อมูล ด้านการเกษตร

2
5
6
6

คำนำ

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดยโสธร จัดทำข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัดยโสธร เพื่อรวบรวมและเผยแพร่ข้อมูลด้านการเกษตรและสหกรณ์ที่สำคัญของจังหวัดยโสธร ไว้ให้ส่วนราชการและเอกชนที่สนใจใช้ประโยชน์จากข้อมูลดังกล่าว และขอขอบคุณหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ทุกหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการให้ข้อมูลประกอบในการจัดทำรูปเล่ม

หวังเป็นอย่างยิ่งว่า ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัดยโสธร ปี 2566 จะเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ หากมีข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงให้ข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ส่งข้อเสนอแนะได้ที่ Email : paco_yst@opsmoac.go.th หรือ โทรศัพท์ 045 – 714 - 074 ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดยโสธร

พฤษภาคม 2567

สารบัญ

❖ ข้อมูลทั่วไป	หน้า
ข้อมูลทางกายภาพของจังหวัด	4
ข้อมูลด้านการปกครองของจังหวัด	11
ข้อมูลด้านวัฒนธรรม	13
การสาธารณสุข	17
โครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค	19
❖ ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดยโสธร (GPP)	24
❖ ข้อมูลด้านสังคม การท่องเที่ยว แรงงาน และวัฒนธรรม	
การท่องเที่ยว	26
โรงแรม/ที่พัก	28
แรงงาน	28
❖ ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด	
ครัวเรือนเกษตรกรและแรงงานภาคการเกษตร	30
การใช้ประโยชน์ที่ดินทางการเกษตร	30
แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร/พื้นที่ชลประทานและระบบชลประทาน	31
พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ	34
ข้อมูลด้านปศุสัตว์	34
ข้อมูลด้านประมง	35
ข้อมูลการปฏิรูปที่ดิน	35
ข้อมูลระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่	35
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)	37
การขับเคลื่อนเกษตรอินทรีย์	38
การเพาะปลูกและผลผลิตเก็บเกี่ยวรายเดือนของสินค้าเกษตร (ตาราง)	41
❖ สถาบันเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร	
สหกรณ์และจำนวนสมาชิก	42
ปราชญ์ด้านเกษตรอินทรีย์	43
กลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ (10 กลุ่มหลัก)	45
อาสาสมัครเกษตรของจังหวัด	46
❖ แหล่งแปรรูปสินค้าของจังหวัด	
แหล่งแปรรูปสินค้า/จุดรวบรวมและกระจายสินค้าเกษตรอินทรีย์	47
จุดรับซื้อมันสำปะหลัง/ยางพารา	48
แหล่งพลังงานทดแทนเพื่อการเกษตร (พลังงานแสงอาทิตย์)	48

ส่วนที่ 1

ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด

1.ข้อมูลทั่วไป

1.1 ข้อมูลทางกายภาพของจังหวัด

ลักษณะทางภูมิศาสตร์

ที่ตั้ง จังหวัดยโสธรตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ระหว่างเส้นแวงที่ 104 และ 105 องศาตะวันออก และเส้นรุ้งที่ 15 และ 16 องศาเหนือ ห่างจากกรุงเทพมหานคร โดยทางรถยนต์ประมาณ 531 กิโลเมตร (ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 1, 2, 202) และอยู่ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 (อุบลราชธานี ศรีสะเกษ ยโสธร อำนาจเจริญ)

ขนาดพื้นที่จังหวัดยโสธร มีพื้นที่ 4,161.664 ตารางกิโลเมตร หรือ 2,601,040 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.81 ของพื้นที่ทั่วประเทศ (321 ล้านไร่) และคิดเป็นร้อยละ 12.89 ของพื้นที่กลุ่มจังหวัด (อุบลราชธานี ศรีสะเกษ อำนาจเจริญ และยโสธร)

ตารางแสดงจำนวนพื้นที่จังหวัดยโสธร และระยะทางจากอำเภอสู่ตัวจังหวัดยโสธร (รายอำเภอ)

ที่	อำเภอ	พื้นที่		ระยะทาง (กม.)
		ไร่	ตร.กม.	
1	เมืองยโสธร	361,387.50	578.220	-
2	เลิงนกทา	589,250.00	942.800	69
3	คำเขื่อนแก้ว	399,000.00	638.400	23
4	มหาชนะชัย	284,542.50	455.268	41
5	กุฉินท	340,000.00	544.000	37
6	ป่าดัว	192,500.00	308.000	27
7	ค้อวัง	93,750.00	150.000	70
8	ทรายมูล	170,485.00	272.776	17
9	ไทยเจริญ	170,125.00	272.200	52
รวม		2,601,040.00	4,161.664	-

ที่มา : กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

อาณาเขต จังหวัดยโสธรมีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับจังหวัดร้อยเอ็ดและมุกดาหาร
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับจังหวัดอำนาจเจริญและอุบลราชธานี
ทิศใต้	ติดต่อกับจังหวัดศรีสะเกษ
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับจังหวัดร้อยเอ็ด

ภาพแสดงที่ตั้งและขอบเขตของ
จังหวัดยโสธร

1.2 สภาพพื้นที่

จังหวัดมีพื้นที่เป็นรูปพระจันทร์เสี้ยว พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบสูงและป่าโปร่ง อยู่เหนือระดับน้ำทะเลประมาณ ๒๒๗ ฟุต ทางตอนเหนือบริเวณพื้นที่อำเภอเลิงนกทาและอำเภอกุดชุมบางส่วนเป็นภูเขา ถือเป็นอาณาเขตของเทือกเขาภูพาน แหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ ได้แก่ แม่น้ำชี ลำเซบาย ห้วยโพง ลำยัง และมีลักษณะภูมิอากาศร้อนจัดในฤดูร้อนและหนาวจัดในฤดูหนาว ในปี พ.ศ. 2566 มีฝนตก จำนวน 93 วัน ปริมาณน้ำฝนวัดได้ 96.50 อุณหภูมิสูงสุด 41 องศาเซลเซียสในเดือนมีนาคม เมษายน และพฤษภาคม อุณหภูมิต่ำสุด 12.7 องศาเซลเซียสในเดือนธันวาคม

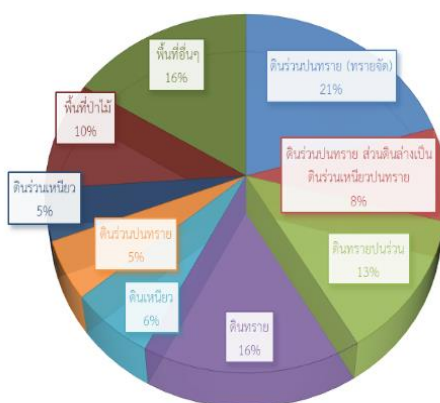
1.3 ลักษณะดิน

จังหวัดยโสธร ทรัพยากรดินพื้นที่ส่วนใหญ่มีเนื้อดินเป็นดินร่วนปนทราย และดินทรายปนร่วนหรือดินทราย ซึ่งแบ่งได้ 2 ประเภท คือ ทรัพยากรดินในพื้นที่ดอนมีเนื้อที่รวม 1,419,318 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 54.90 ของพื้นที่จังหวัดยโสธร มีเนื้อดินเป็นดินร่วนปนทราย ดินทรายปนร่วน และดินทราย ส่วนทรัพยากรดินในพื้นที่ลุ่ม มีเนื้อที่รวม 533,869 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 15.48 ของพื้นที่จังหวัดยโสธรมีเนื้อดินเป็นดินเหนียว ดินร่วนเหนียว และดินร่วนปนทราย พื้นที่ป่าไม่มีเนื้อที่ 246,724 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 9.48 ของพื้นที่จังหวัดยโสธร และพื้นที่อื่นๆ มีเนื้อที่ 401,129 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 20.14 ของพื้นที่จังหวัดยโสธร

ตารางแสดงทรัพยากรดินจังหวัดยโสธร

ประเภทเนื้อดิน	กลุ่มชุดดิน	ตัวอย่างชื่อชุดดิน	พื้นที่	คิดเป็น %
พื้นที่ดอน			1,419,318	54.90
- ดินร่วนปนทราย (ทรายจัด)	40	ชุดดินจักราช	510,064	19.61
- ดินร่วนปนทราย ส่วนดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย	35	ชุดดินวาริน	209,573	8.05
- ดินทรายปนร่วน	37	ชุดดินนาคู	309,681	11.90
- ดินทราย	41,44	ชุดดินมหาสารคามและชุดดินน้ำพอง	399,000	15.34
พื้นที่ลุ่ม			533,869	15.48
- ดินเหนียว	7	ชุดดินธวัชบุรี	156,843	6.03
- ดินร่วนปนทราย	17	ชุดดินร้อยเอ็ด	130,302	5.01
- ดินร่วนเหนียว	15	ชุดดินหล่มสัก	115,486	4.44
พื้นที่ป่าไม้			246,724	9.48
พื้นที่อื่นๆ			401,129	20.14
			2,601,040	100.00

ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินยโสธร

1.4 ลักษณะภูมิอากาศ

จังหวัดยโสธรตั้งอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ระหว่างเส้นแวงที่ 104 และ 105 องศาตะวันออก และเส้นรุ้งที่ 15 และ 16 องศาเหนือ มีรูปร่างคล้ายพระจันทร์เสี้ยว อยู่ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 (อุบลราชธานี ศรีสะเกษ ยโสธร และอำนาจเจริญ) มีพื้นที่ 4,161.444 ตารางกิโลเมตร หรือ 2,600,902.5 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.81 ของพื้นที่ทั่วประเทศ (321 ล้านไร่) และคิดเป็นร้อยละ 12.89 ของพื้นที่กลุ่มจังหวัด ลักษณะภูมิประเทศและภูมิอากาศของจังหวัดยโสธร พื้นที่มีลักษณะลาดเอียงจากทิศตะวันตกลงไปทางทิศตะวันออก พื้นที่ทางตอนเหนือส่วนใหญ่เป็นที่ราบสูงสลับกับพื้นที่แบบลูกคลื่น มีสภาพเป็นป่าและมีแหล่งน้ำขนาดกลาง ได้แก่ ห้วยลิงโจน ห้วยสะแบก ลำโพง ลำเซบาย ส่วนพื้นที่ทางตอนกลางและตอนใต้ เป็นที่ราบลุ่มต่ำสลับกับสันดินริมน้ำ มีแหล่งน้ำขนาดใหญ่ ได้แก่ แม่น้ำชี และขนาดกลาง ได้แก่ ลำน้ำยัง ลำทวน ไหลผ่าน มีหนอง บึง ลำห้วย และแหล่งน้ำขนาดเล็กอยู่ทั่วไป ลักษณะดินส่วนมากเป็นดินทรายและดินเค็ม สำหรับภูมิอากาศ จังหวัดยโสธรมี 3 ฤดู คือ ฤดูร้อน ฤดูฝน และฤดูหนาว ความชื้นสัมพัทธ์ ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในรอบ 13 ปี (2554 – 2566) และอุณหภูมิความชื้นสัมพัทธ์ เฉลี่ยในรอบ 13 ปี (2554 – 2566)

ตารางแสดง
ปริมาณน้ำฝน พ.ศ. 2554 – 2566

ปี (พ.ศ.)	ปริมาณน้ำฝน (มม.)
2554	1,423.90
2555	1,160.00
2556	1,220.40
2557	1,334.20
2558	1,005.30
2559	1,126.00
2560	1,460.90
2561	1,221.70
2562	1,305.80
2563	1,043.40
2564	1,568.75
2565	1,645.60
2566	1,495.50

ตารางแสดง
อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์ ปี 2554-2566

ปี	อุณหภูมิ (c)		
	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ยทั้งปี
2554	37.3	26.5	32.4
2555	36.6	30.4	33.7
2556	37.9	25.3	33.5
2557	38	29.1	34
2558	39.1	30.2	34.2
2559	40.3	30.1	33.7
2560	37.1	28.2	32.6
2561	35.5	29.7	32.7
2562	39.1	28	33.7
2563	41.5	13	33.4
2564	39.1	10	32.6
2565	38.8	12.5	32.9
2566	41	12.7	36.7

ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา

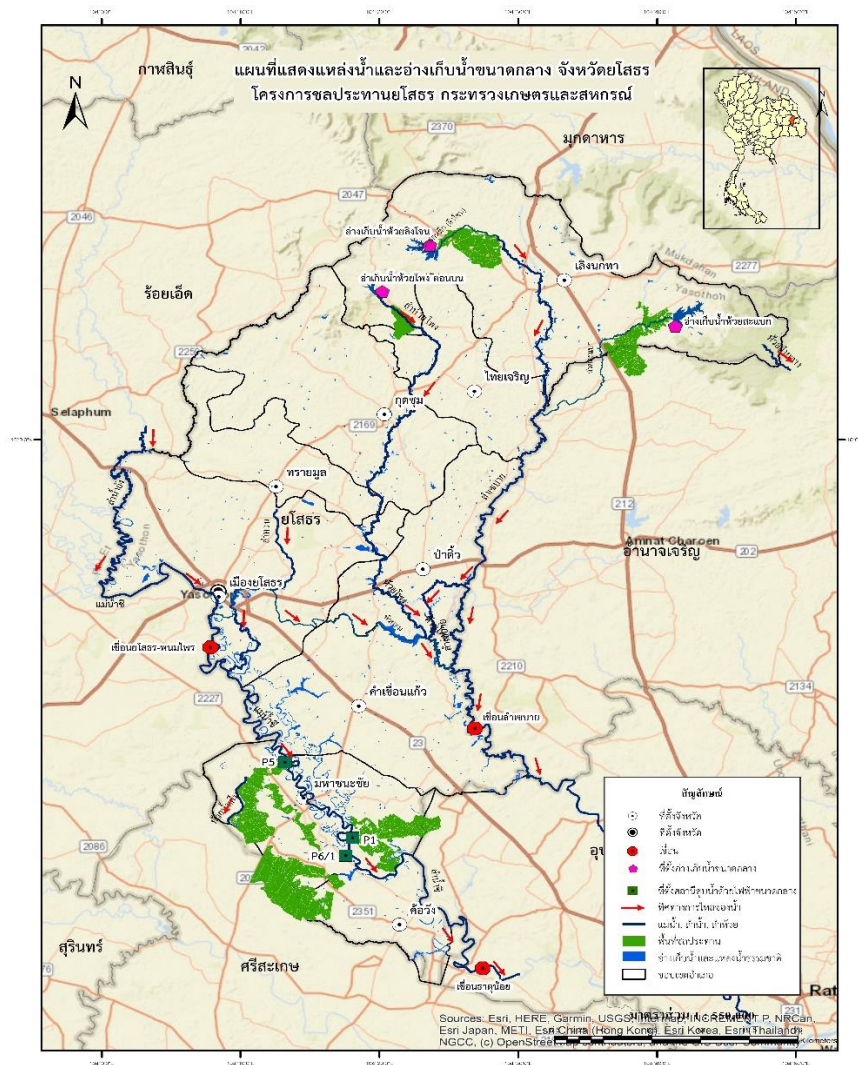
1.5 แหล่งน้ำธรรมชาติ

ในพื้นที่จังหวัดยโสธรมีแหล่งน้ำธรรมชาติ ได้แก่ แม่น้ำชีไหลผ่านพื้นที่ตอนใต้ของจังหวัดบริเวณอำเภอเมืองยโสธร อำเภอคำเขื่อนแก้ว อำเภอมหาชนะชัย และอำเภอค้อวัง (ยาว 110 กิโลเมตร) ไหลไปบรรจบกับแม่น้ำมูลที่จังหวัดอุบลราชธานี นอกจากนี้ ยังมีลำห้วยสำคัญๆ ไหลผ่านพื้นที่ตอนเหนือและตอนกลางของจังหวัด เช่น ห้วยสะแบก ห้วยลิงโจน ลำห้วยโพธิ์ ลำเซบาย ลำน้ำยัง ลำน้ำทวน และแหล่งน้ำอื่นๆ เช่น หนอง บึง มีอยู่ทั่วไป ซึ่งหลายแห่งมีสภาพตื้นเขิน เก็บกักน้ำได้ปริมาณน้อย เป็นปัญหาค่อนข้างมาก

ตารางแสดงกลุ่มน้ำหลัก และกลุ่มน้ำย่อยในจังหวัดยโสธร

ที่	กลุ่มน้ำย่อย	กลุ่มน้ำหลัก	พื้นที่รับน้ำ (ตร.กม.)	ปริมาณน้ำท่า (ล้านลบ.ม.)	อำเภอในเขตกลุ่มน้ำ	พื้นที่ในกลุ่มน้ำ (ตร.กม.)
1	ลำห้วยทม	โขง	180.00	66.01	เลิงนกทา	70.89
2	ลำน้ำยัง	ชี	4,145.00	228.39	กุดชุม,ทรายมูล,เมือง	398.87
3	ลำทวน	ชี	450.00	215.86	ทรายมูล,เมือง	450.00
4	ลำน้ำชี	ชี	1,260.00	1,087.23	เมือง,คำเขื่อนแก้ว,มหาชนะชัย,ค้อวัง	926.00
5	ลำเซบาย	มูล	3,050.00	1,200.92	เลิงนกทา,ไทยเจริญ,ป่าดัว,คำเขื่อนแก้ว	1,302.77
6	ห้วยโพธิ์	เซบาย/มูล	939.00	949.60	เลิงนกทา,ไทยเจริญ,กุดชุม,เมือง,ป่าดัว,คำเขื่อนแก้ว	939.00
7	ห้วยน้ำเค็ม	เสียว/มูล	70.91	68.02	มหาชนะชัย	73.91
	รวม		10,094.91	3,816.03		4,161.44

ที่มา : โครงการชลประทานยโสธร

โครงการชลประทานขนาดกลาง และขนาดใหญ่ จำนวน 4 แห่ง คือ

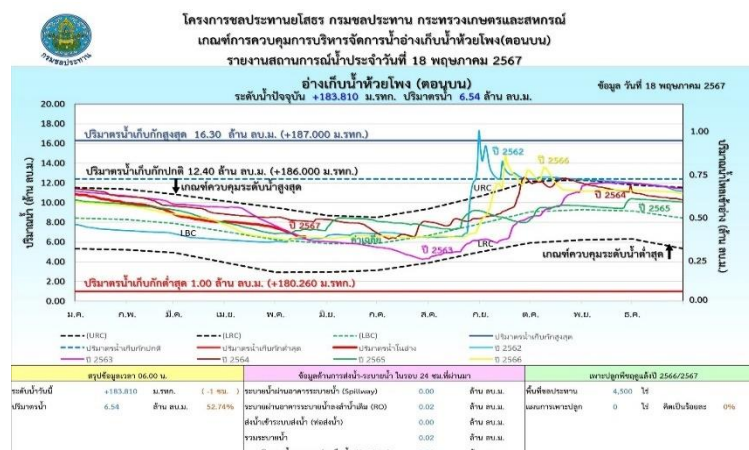
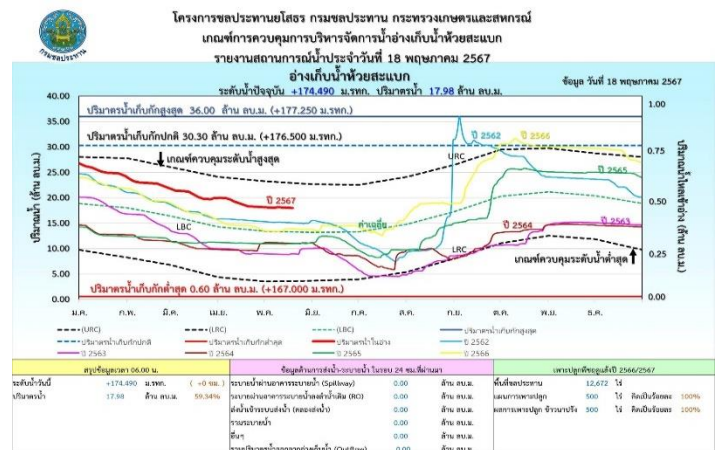
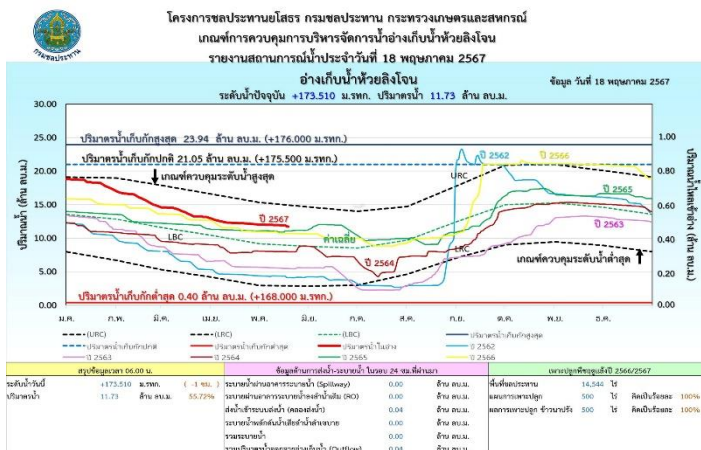
- อ่างเก็บน้ำห้วยลิงโจน อยู่ในตำบลห้องแขง อำเภอเลิงนกทา ความจุ 21.05 ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่ชลประทาน 14,544 ไร่
- อ่างเก็บน้ำห้วยสะแบก อยู่ในตำบลบุงคำ อำเภอเลิงนกทา ความจุ 30.30 ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่ชลประทาน 12,672 ไร่
- อ่างเก็บน้ำห้วยโง (ตอนบน) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลศรีแก้ว อำเภอเลิงนกทา ความจุ 12.40 ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่ชลประทาน 4,500 ไร่
- เขื่อนยโสธร ตำบลเชียงคำ อำเภอเมืองยโสธร ความจุ 19.46 ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่ชลประทาน 76,400 ไร่

สภาพปัญหา คือ น้ำต้นทุนในฤดูฝนในเขตจังหวัดยโสธร มีปริมาณเพียงพอ แต่ไม่สามารถเก็บกักไว้ในฤดูแล้งหรือในช่วงที่ฝนเว้นช่วงได้ในปริมาณที่เพียงพอ ประกอบกับพื้นที่การเกษตรนอกเขตชลประทานมีเพิ่มขึ้น ทำให้แนวโน้มและความต้องการใช้น้ำเพิ่มมากขึ้น ขณะที่งบประมาณที่จะสนับสนุนในการดำเนินการก่อสร้างแหล่งน้ำไม่เพียงพอความต้องการของเกษตรกรโดยพื้นที่แต่ละอำเภอก็มีอ่างเก็บน้ำต่าง ๆ ในพื้นที่ดังนี้

ตารางแสดงข้อมูลอ่างเก็บน้ำในพื้นที่จังหวัดยโสธร

ที่	อำเภอ	แหล่งน้ำ (แห่ง)	พื้นที่แหล่งน้ำ (ไร่)	แหล่งน้ำสำคัญในพื้นที่อำเภอ
1	เมืองยโสธร	121	13,281	อ่างเก็บน้ำบ้านโนนจำปา, อ่างเก็บน้ำบ้านเดิด, อ่างเก็บน้ำห้วยชันาก, อ่างเก็บน้ำฝายลำห้วยทวน
2	กุดชุม	87	2,412	อ่างเก็บน้ำบ้านหนองเรือ, อ่างเก็บน้ำสระประปา, อ่างเก็บน้ำหนองคำบาก
3	ทรายมูล	4	61	-
4	ไทยเจริญ	57	844	อ่างเก็บน้ำหนองฆ่า, อ่างเก็บน้ำสระพรแก้ว, อ่างเก็บน้ำหนองม้า
5	เลิงนกทา	89	9,087	อ่างเก็บน้ำห้วยลิงโจน, อ่างเก็บน้ำห้วยสะแบก, อ่างเก็บน้ำห้วยโพง, อ่างเก็บน้ำห้วยยาง อ่างเก็บน้ำสระหลวง, อ่างเก็บน้ำหนองบึง
6	ป่าดัว	70	5,130	อ่างเก็บน้ำห้วยขาม, อ่างเก็บน้ำหนองหาญ, อ่างเก็บน้ำห้วยนายาง
7	คำเขื่อนแก้ว	58	3,067	อ่างหนองเสียว, หนองแวง, อ่างเก็บน้ำบ้านปึกแฮด, อ่างเก็บน้ำห้วยยาง
8	มหาชนะชัย	17	326	อ่างเก็บน้ำหนองปลาบึง, บึงพระเสาร์, หนองขาม
9	ค้อวัง	49	3,047	หนองกุดต่าย, หนองห้วยพระบาง
รวม		552	37,255	

ที่มา : โครงการชลประทานยโสธร

จังหวัดยโสธรมีโครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้า มีสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า รวม 86 แห่ง รวมเนื้อที่โครงการฯ 200,910 ไร่แยกเป็นขนาดเล็ก 83 แห่ง และขนาดกลาง 3 แห่ง โดยสูบน้ำจากแม่น้ำชี ลำน้ำยัง ลำห้วยโพง/ลำเซบาย

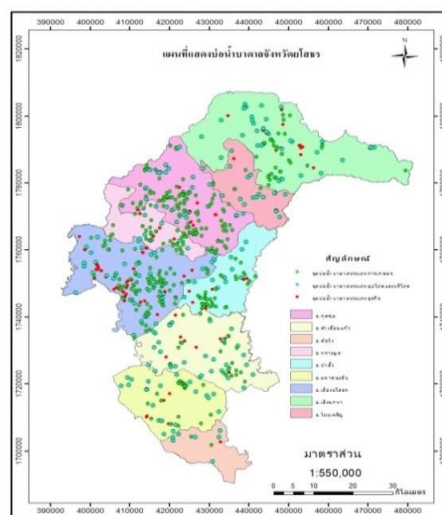
แหล่งน้ำใต้ดิน จังหวัดยโสธรมีบ่อบาดาล รวมทั้งสิ้น 1,228 บ่อ แยกดังนี้

- ประเภทเกษตรกร
- ประเภทอุปโภคหรือบริโภค
- ประเภทธุรกิจ

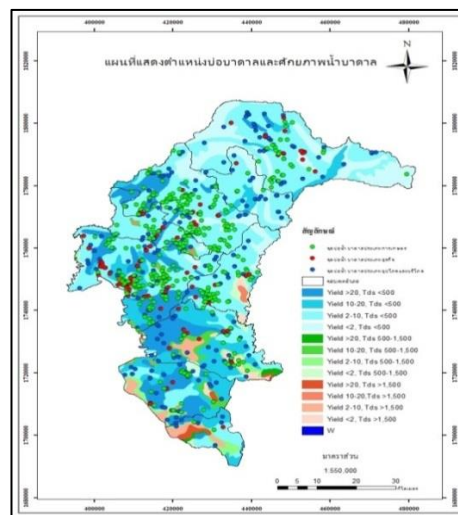
สถิติจำนวนบ่อน้ำบาดาลและการใช้น้ำบาดาล
ระหว่างเดือนมกราคม ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2566

จังหวัด	รวมทุกประเภท			อุปโภคบริโภค			ธุรกิจ			เกษตรกรรม		
	จำนวนบ่อ	ปริมาณน้ำ (ลบ.ม./วัน)		จำนวนบ่อ	ปริมาณน้ำ (ลบ.ม./วัน)		จำนวนบ่อ	ปริมาณน้ำ (ลบ.ม./วัน)		จำนวนบ่อ	ปริมาณน้ำ (ลบ.ม./วัน)	
		ตามใบอนุญาต	ใช้จริง		ตามใบอนุญาต	ใช้จริง		ตามใบอนุญาต	ใช้จริง		ตามใบอนุญาต	ใช้จริง
ยโสธร	1,228	36,081	2,115	313	11,264		149	3,350	2,048	766	21,467	67
รวม	1,228	36,081	2,115	313	11,264		149	3,350	2,048	766	21,467	67

จำนวนบ่อน้ำบาดาลในพื้นที่จังหวัดยโสธรตั้งแต่ปี พ.ศ 2557-2565											
ประเภทการใช้ประโยชน์	พ.ศ										
	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563	2564	2565	รวม	
ประเภทเกษตร	-	2	3	1	44	40	208	66	309	673	
ประเภทอุปโภคหรือบริโภค	-	-	2	41	15	75	47	23	193	396	
ประเภทธุรกิจ	2	1	3	12	12	26	19	29	92	196	
รวม	2	3	8	54	71	141	274	118	594	1,265	

ภาพแสดงตำแหน่งบ่อบาดาลในจังหวัดยโสธร

ภาพแสดงตำแหน่งบ่อบาดาลและศักยภาพน้ำบาดาลในจังหวัดยโสธร

ตารางแสดงแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ปีงบประมาณ 2556 - 2567

อำเภอ	ปี พ.ศ.												
	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	รวม
เมืองยโสธร	17	87	116	30	57	164	94	141	232	91	94	120	1,301
ป่าดิว	0	67	193	70	139	181	94	93	53	116	81	41	1,191
กุดชุม	15	97	299	280	693	576	418	246	160	51	180	127	3,209
ทรายมูล	8	58	125	70	285	266	106	87	69	94	43	38	1,279
ไทยเจริญ	0	72	91	120	177	338	256	117	98	42	100	65	1,507
เลิงนกทา	10	83	253	230	308	839	559	235	257	63	210	162	3,253
คำเขื่อนแก้ว	25	136	175	50	53	191	133	180	123	46	141	140	1,448
มหาชนะชัย	0	120	124	45	14	354	140	112	78	46	137	111	1,328
ค้อวัง	20	40	50	5	15	56	90	54	30	101	14	-	505
รวม	95	760	1,426	900	1,741	2,965	1,890	1,265	1,100	650	1,000	804	15,021

ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินยโสธร (ข้อมูล ณ เดือนเมษายน 2567)

2. ข้อมูลด้านการปกครองของจังหวัด

2.1 การแบ่งเขตการปกครอง

ตารางแสดงข้อมูลการแบ่งเขตการปกครองของจังหวัดยโสธร

อำเภอ	พื้นที่ (ตร.กม.)	ที่ว่าการอำเภอห่างจาก ศาลากลางจังหวัด (กม.)	จำนวน				
			ตำบล	หมู่บ้าน	เทศบาลนคร/ เมือง/ตำบล	อบต.	ชุมชน
เมืองยโสธร	578.22	-	17	190	6	12	23
เลิงนกทา	942.8	69	10	145	9	3	13
คำเขื่อนแก้ว	638.4	23	13	115	2	12	5
มหาชนะชัย	455.27	41	10	103	1	10	5
กุดชุม	544	37	9	128	1	9	7
ป่าดิว	308	27	5	57	1	5	6
ค้อวัง	150	70	4	45	1	4	-
ทรายมูล	272.78	17	5	54	2	4	8
ไทยเจริญ	272.2	52	5	48	1	4	-
รวม 9 อำเภอ			78	885	24	63	67

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดและท้องถิ่นจังหวัดยโสธร (เดือนธันวาคม 2566)

2.2 ข้อมูลประชากร

ในปี 2566 จังหวัดยโสธร มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 528,878 คน เป็นชาย 263,199 คน คิดเป็นร้อยละ 49.76 เป็นหญิง 265,579 คน คิดเป็นร้อยละ 50.21 โดยข้อมูลจากปี พ.ศ. 2559 – 2566 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ตารางแสดงประชากรจังหวัดยโสธร ปี พ.ศ. 2559-2566

พ.ศ.	เพศชาย(คน)	หญิง(คน)	รวม(คน)
2559	270,748	269,067	539,815
2560	270,412	269,130	539,542
2561	269,705	269,024	538,729
2562	268,774	268,525	537,299
2563	276,016	267,484	534,500
2564	265,945	267,449	533,394
2565	264,756	266,843	531,599
2566	263,199	265,579	528,878

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดยโสธร (ข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2566)

3. ข้อมูลด้านการศึกษา

การศึกษา ในปีการศึกษา 2566 จังหวัดยโสธรมีจำนวน 704 แห่ง แยกตามสังกัดการศึกษา ดังนี้

ที่	โรงเรียนในสังกัด	จำนวน	ตั้งอยู่ในพื้นที่ (อำเภอ)								
			เมือง	คำเขื่อนแก้ว	มหาชนะชัย	ค้อวัง	ป่าติ้ว	ทรายมูล	กุดชุม	ไทยเจริญ	เลิงนกทา
1	สนง.เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1	185	69	48	48	20	-	-	-	-	-
2	สนง.เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2	183	-	-	-	-	29	24	49	23	58
3	สนง.เขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร	27	5	4	2	1	2	2	4	2	5
4	สนง.ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดยโสธร	9	1	1	1	1	1	1	1	1	1
5	กระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-
6	สนง.คณะกรรมการอาชีวศึกษาจังหวัดยโสธร	10	3	-	2	-	-	1	2	-	2
7	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน	21	8	2	1	1			1	4	4
8	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	261	56	32	31	14	26	13	29	17	43
9	สำนักบริหารการศึกษพิเศษ: ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดยโสธร	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
10	สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ: โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ที่ 28 จังหวัดยโสธร	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
11	กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1
12	สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ	3	1	-	-	-	-	1	-	-	1
รวม		704	146	88	85	37	58	42	86	47	115

ที่มา : รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

4. วัฒนธรรมประเพณี

จังหวัดยโสธรมีวัฒนธรรมประเพณีแบบชาวอีสาน โดยมีงานประเพณีบั้งไฟเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัด ยโสธร เป็นงานระดับนานาชาติ ในเขตเทศบาลเมืองยโสธร จัดในวันศุกร์-เสาร์-อาทิตย์ สัปดาห์ที่ 2 ของเดือน พฤษภาคมทุกปี งานแห่มาลัยข้าวตอกจัดในวันขึ้น 14 ค่ำ เดือน 3 ก่อนวันมาฆบูชาหนึ่งวันของทุกปีงานประเพณีบุญ คุณลาน งานประเพณีจุดไฟตูมกาคืนวันออกพรรษา งานนมัสการพระธาตุพระอานนท์ งานนมัสการพระธาตุภูจานและ งานประเพณีที่น่าสนใจที่จัดขึ้นตามฮีตสิบสอง

4.1. ประเพณีวัฒนธรรมที่โดดเด่น

- 1. ประเพณีบุญบั้งไฟ ช่วงประเพณีเดือนหก
- 2. ประเพณีแห่มาลัยข้าวตอก ช่วงก่อนวันมาฆบูชา
- 3. ประเพณีจุดไฟตูมกา ช่วงเทศกาลออกพรรษา
- 4. ประเพณีแห่ดาวบ้านซ่งแย้ ช่วงเทศกาลวันคริสต์มาส
- 5. ประเพณีจุดไฟโม่งเมง ช่วงเทศกาลออกพรรษา

4.2. พระพุทธศาสนา จังหวัดยโสธรมีวัด/สำนักสงฆ์ 724 แห่ง ที่พักสงฆ์ 223 แห่ง

พระสงฆ์ 3,078 รูป (ข้อมูล ณ 22 สิงหาคม 2566)

พ.ศ.	จำนวนวัด/สำนักสงฆ์ (แห่ง)	ที่พักสงฆ์ (แห่ง)	วัดร้าง(แห่ง)	พระสงฆ์(รูป)	จำนวนพุทธศาสนิก (คน)
2560	650	162	56	3,084	537,540
2561	650	162	56	2,493	537,664
2562	660	152	56	2,174	537,748
2563	716	201	43	2,053	534,500
2564	720	253	43	2,189	534,065
2565	722	286	47	3,028	537,748
2566	724	223	46	3,076	-

ที่มา : สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดยโสธร

4.3. ด้านโบราณสถาน (ข้อมูลจากกรมศิลปากร) แยกเป็นรายอำเภอ โบราณสถาน และ โบราณวัตถุศิลปะวัตถุ (ข้อมูลจากสำนักศิลปากรที่ 9 อุบลราชธานี) แยกเป็นโบราณสถานได้รับประกาศขึ้นทะเบียน ในราชกิจจานุเบกษา จำนวน 14 แห่ง

ตารางแสดงแหล่งโบราณสถาน

ที่	ชื่อโบราณสถาน	ที่ตั้ง			สิ่งสำคัญ
		บ้าน	ตำบล	อำเภอ	
1	ธาตุถาดทอง (ธาตุก่อ ข้าวน้อย บ้านตาลทอง)	ตาลทอง	ตาลทอง	เมือง	1. ธาตุ ก่ออิฐถือปูน 2. ใบเสมาหินทราย
2	วัดทุ่งสะเดา (ธาตุลูกหม่าแม่ หรือธาตุก่อข้าวน้อย)	สะเดา	ตาลทอง	เมือง	ธาตุ ก่ออิฐถือปูน
3	วัดมหาธาตุ	-	ในเมือง	เมือง	1. หอไตร 2. พระธาตุพระอานนท์
4	เสาหิน	บึงแก	บึงแก	มหาชนะชัย	ศิลาจารึก
5	วัดพระพุทธรบาท	หนองยาง	หัวเมือง	มหาชนะชัย	1. รอยพระพุทธรบาท 2. ศิลาจารึก 3. พระพุทธรูปนาคปรก
6	ดงเมืองเตย	สงเปือย	สงเปือย	คำเขื่อนแก้ว	1. ฐานโบราณสถาน 2. ศิลาจารึก
7	ดงศิลาแลงใกล้บ้านศรีฐาน	-	กระจาย	ป่าดัว	ใบเสมาศิลาแลง
8	คูบ้านจั่ว	จั่ว	กู่จาน	คำเขื่อนแก้ว	1. ฐานโบราณสถานก่อด้วยศิลา แลง
9	วัดสุริโย (วัดกำแมด)	กำแมด	กำแมด	กุดชุม	สิม (โบสถ์)
10	วัดบูรพาโนนเปือย	โนนเปือย	โนนเปือย	กุดชุม	สิม (โบสถ์)
11	วัดธาตุทอง	เกียกเก่า	โพนงาม	กุดชุม	พระธาตุ 2 องค์
12	วัดสระไตรนุรักษ์	นาเวียง	นาเวียง	ทรายมูล	หอไตรกลางสระน้ำ
13	วัดธรรมรังษีนิคมเขต	นาออก	บุงคำ	เลิงนกทา	สิม (โบสถ์)
14	เจดีย์วัดสิงห์ท่า	สิงห์ท่า	ในเมือง	เมือง	เจดีย์

4.4 ผลิตภัณฑ์ศูนย์บันดลไทย : พัฒนาต่อยอดจากผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมไทย (CPOT) และ ผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมจากชุมชนคุณธรรม จังหวัดยโสธร ประจำปีงบประมาณพ.ศ. 2565 จำนวน 21 รายการ

ตารางแสดงผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมจากชุมชนคุณธรรม จังหวัดยโสธร

ลำดับ	อำเภอ	ชื่อผลิตภัณฑ์
1	อำเภอเมืองยโสธร	1. ผลิตภัณฑ์กะติบข้าวชุมชนคุณธรรมวัดทุ่งอีเือก 2. ผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายมัดหมี่ ผ้าไหมทอมือบ้านดอนยาง
2	อำเภอไทยเจริญ	1.ผลิตภัณฑ์กลุ่มทอผ้าฝ้ายมัดหมี่บ้านนาเอื้อง 2. ผลิตภัณฑ์การเป่าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติแปรรูปของชุมชนคุณธรรมวัดอัครเทวดามีคาแอลซ่งแย้
3	อำเภอค้อวัง	1.ผลิตภัณฑ์เสื้อกกไหล ชุมชนคุณธรรมวัดเหล่าน้อย 2.ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมมัดหมี่ ชุมชนคุณธรรมวัดชัยชนะ
4	อำเภอป่าดัว	1.ผลิตภัณฑ์เสื้อกก ชุมชนคุณธรรมวัดเซียงเพ็ง 2.ผลิตภัณฑ์ผ้าลายสิ่งทอศรีฐาน ลายดอกบัว ลายสายฝน ชุมชนคุณธรรมศรีฐานนอก
5	อำเภอมหาชนะชัย	1.ผลิตภัณฑ์กระเป๋าดำพื้นเมือง ชุมชนคุณธรรมวัดโพธิกาญจนาราม 2.ผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นเมืองลายลูกหวาย ชุมชนคุณธรรมวัดโพธิกาญจนาราม 3.ผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกมาลัยข้าวตอก ชุมชนคุณธรรมวัดฟ้าหยาด
6	อำเภอคำเขื่อนแก้ว	1.ผลิตภัณฑ์เสื้อกกภูจาน ชุมชนคุณธรรมวัดภูจาน 2.ผลิตภัณฑ์น้ำเนื้อในฝักคูณ ชุมชนคุณธรรมวัดดอนแก้ว 3.ผลิตภัณฑ์ข้าวโป่ง ชุมชนคุณธรรมวัดหนองเลิง
7	อำเภอกุดชุม	1.ผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติ บ้านโคกสวาท ชุมชนคุณธรรมวัดท่าลาด 2.ผลิตภัณฑ์ยาสมุนไพรพื้นบ้าน ชุมชนคุณธรรมวัดท่าลาด
8	อำเภอทรายมูล	1.ผลิตภัณฑ์กระเป๋ากจากเปลือกกล้วย ชุมชนคุณธรรมวัดนาโป่ง 2.ผลิตภัณฑ์หมวกจากเปลือกกล้วย ชุมชนคุณธรรมวัดนาโป่ง
9	อำเภอเลิงนกทา	1.ผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าขาวม้าลายตาม่อง ชุมชนคุณธรรมวัดศรีบุญเรือง 2.ผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นบ้าน บ้านกุดแซ่ด่อน

4.5. ภูมิปัญญาชาวบ้านที่สำคัญ ได้แก่

ที่	รายการ	ตำบล	อำเภอ
1	การแกะลายบังไฟ บ้านสิงห์ท่า	ในเมือง	เมืองยโสธร
2	การจักสานบ้านทุ่งแต้	ทุ่งแต้	เมืองยโสธร
3	การทำเครื่องทองเหลืองบ้านนาสะไมย์	นาสะไมย์	เมืองยโสธร
4	การแกะสลักบานประตู บ้านนาสะไมย์	นาสะไมย์	เมืองยโสธร
5	การทำเกวียนโบราณ บ้านนาสะไมย์	นาสะไมย์	เมืองยโสธร
6	การปั้นหม้อดิน	น้ำคำ	เมืองยโสธร
7	การทำผ้าฝ้าย ผ้าไหมบ้านดอนยาง	ค้อเหนือ	เมืองยโสธร
8	การทำจักรสานกระติบข้าวบ้านทุ่งอีโอก	ตำบลทุ่งนางโอก	เมืองยโสธร
9	การทอผ้าไหมพื้นเมือง บ้านหัวเมือง	หัวเมือง	มหาชนะชัย
10	การทำของที่ระลึกมาลัยข้าวตอก	ฟ้าหยาด	มหาชนะชัย
11	การทำผ้าฝ้าย ผ้าไหม พื้นเมืองบ้านบึงแก	บึงแก	มหาชนะชัย
12	การทำเสื่อกกแปรรูปบ้านสร้างแป้น	สงยาง	มหาชนะชัย
13	การทำผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าขาม้าลายตาม่อง	สวาท	เลิงนกทา
14	การทอผ้าพื้นเมือง บ้านห้องแซง	ห้องแซง	เลิงนกทา
15	การทอผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกุดเข้ด่อน	กุดเข้ด่อน	เลิงนกทา
16	การทำไม้กวาดดอกหญ้า	คำเตย	ไทยเจริญ
17	การทำผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติบ้านนาเอื้อง	น้ำคำ	ไทยเจริญ
18	การทำเสื่อกกแปรรูปกระเป๋ บ้านโนนแดง	ส้มผ่อ	ไทยเจริญ
19	การทำของที่ระลึกดาวบ้านขงแย้	คำเตย	ไทยเจริญ
20	การทำเสื่อกกแปรรูปบ้านนาโป่ง	ทรายมูล	ทรายมูล
21	การทอผ้าพื้นเมืองบ้านนาเวียง	นาเวียง	ทรายมูล
22	การทำบังไฟโบราณบ้านฟ้าห่วน	ฟ้าห่วน	ค้อวัง
23	การทำผ้าไหมย้อมสีธรรมชาติบ้านน้ำอ้อม	น้ำอ้อม	ค้อวัง
24	การทำบังไฟโบราณบ้านโนนใหญ่	ห้วยแก้ง	กุดชุม
25	การทอผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติ บ้านโคกสวาท	นาโสี	กุดชุม
26	การทำหมอนขวานผ้าขิด บ้านศรีฐาน	ศรีฐาน	ป่าติ้ว
27	การทำผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านศรีฐาน	ศรีฐาน	ป่าติ้ว

5. การสาธารณสุข

5.1 โรงพยาบาล แพทย์ พยาบาล และบุคลากรทางการแพทย์ ปี 2566 จังหวัดยโสธร มีโรงพยาบาลของรัฐ จำนวน 9 แห่ง แยกเป็นโรงพยาบาลระดับจังหวัด 1 แห่ง โรงพยาบาลชุมชนระดับอำเภอ 8 แห่ง มีเตียงรวม 720 เตียง มีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล 112 แห่ง และคลินิกทุกประเภท 147 แห่ง นอกจากนี้ ยังมีโรงพยาบาลของเอกชน 2 แห่ง (110 เตียง) โดยมีบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขสาขาหลัก ที่ให้บริการด้านการแพทย์และสาธารณสุขแก่ประชาชน ดังนี้

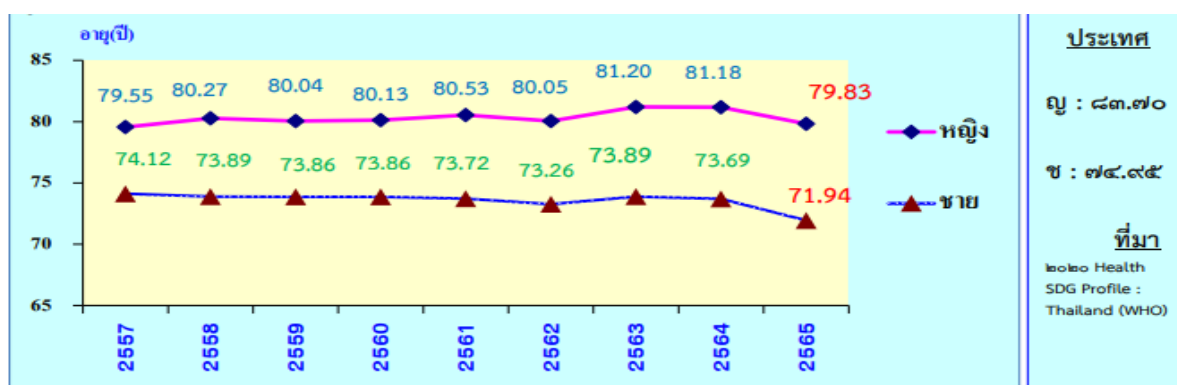
ประเภทบุคลากร	สถานที่ปฏิบัติงาน					สัดส่วนต่อ ประชากร	สัดส่วนต่อ ประชากร
	สสจ.	รพท.	รพช.	สสอ.+รพ.สต.	รวม	(จ.ยโสธร)	(ประเทศปี 2564)
แพทย์	2	77	78	0	157	1 : 3,386	1 : 1,680
ทันตแพทย์	1	14	32	0	47	1 : 11,311	1 : 8,057
เภสัชกร	8	27	45	0	80	1 : 6,645	1 : 4,053
พยาบาลวิชาชีพ	6	382	365	121	874	1 : 608	1 : 353
นักวิชาการสาธารณสุข	42	21	39	164	266	1 : 1,998	
เจ้าหน้าที่อื่นๆ	42	82	195	74	393	1 : 1,353	
ลูกจ้างประจำ	5	23	30	0	58	1 : 9,166	
พนักงานราชการ	22	46	32	0	100	1 : 5,316	
พนักงานกระทรวงสาธารณสุข	1	357	314	90	762	1 : 698	
ลูกจ้างชั่วคราว	0	20	46	13	79	1 : 6,729	
รวม	129	1,049	1,176	462	2,816	1 : 189	

ที่มา : กลุ่มงานบริหารทรัพยากรบุคคล สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดยโสธร ข้อมูล ณ 7 มิถุนายน 2566

สถานะสุขภาพและปัญหาอุปสรรค

อายุคาดเฉลี่ยเมื่อแรกเกิด ประชาชนจังหวัดยโสธร มีอายุคาดเฉลี่ยเมื่อแรกเกิด (Life expectancy at birth) ในช่วงปี 2557 – 2565 มีแนวโน้มลดลงเล็กน้อย ซึ่งเพศหญิงจะสูงกว่าเพศชาย และมีค่าต่ำกว่าอายุคาดเฉลี่ยระดับประเทศ (ระดับประเทศภาพรวม 79.27 ปี เพศชาย 74.95 ปี เพศหญิง 83.70 ปี) (ที่มา : 2020 Health SDG Profile : Thailand (WHO))

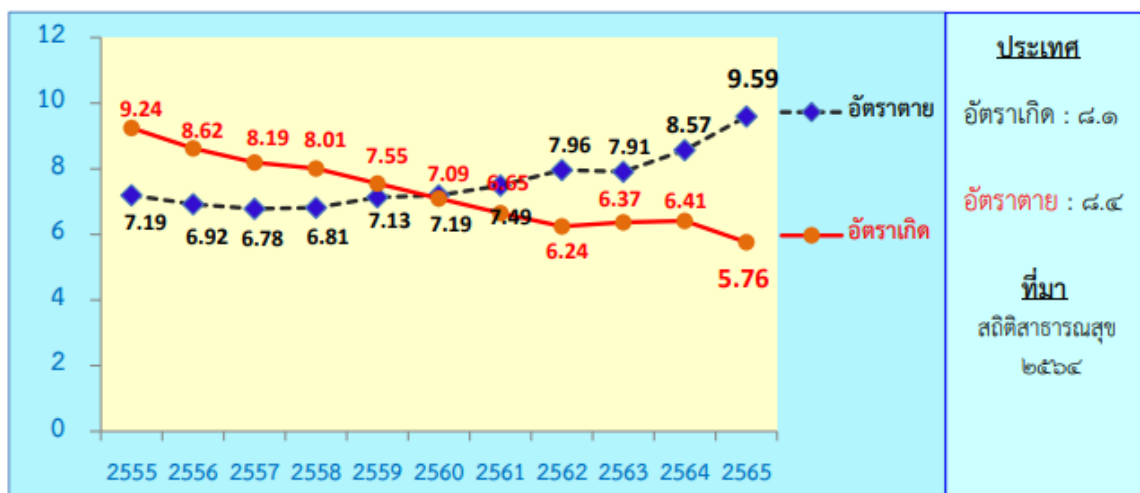
รูปภาพกราฟ อายุคาดเฉลี่ยเมื่อแรกเกิด จังหวัดยโสธร ปี พ.ศ. 2557 - 2565

ที่มา : สำนักทะเบียนราษฎร กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

สถิติชีพ

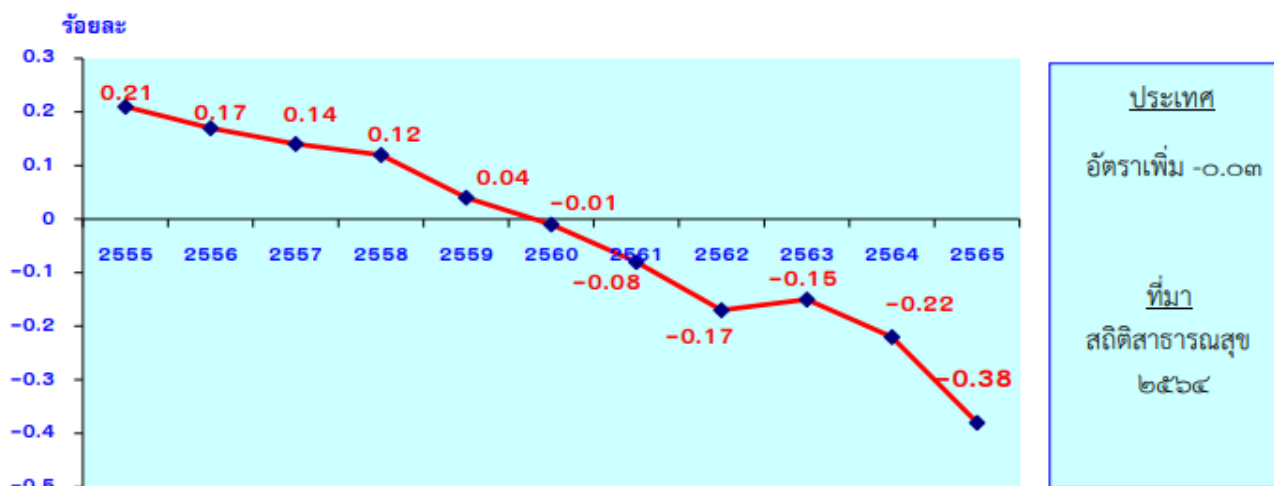
จังหวัดยโสธร มีแนวโน้มอัตราการเกิดของประชากรลดลงแต่มีอัตราการตายของประชากรเพิ่มขึ้น รูปภาพที่ 4 อัตราเกิดและอัตราการตายต่อประชากร 1,000 คน จังหวัดยโสธร พ.ศ. 2555-2565 มีอัตราเกิดต่ำกว่าระดับประเทศ แต่อัตราตายสูงระดับประเทศ (อัตราเกิด 8.1 อัตราตาย 8.4) (ที่มา : สถิติสาธารณสุข : 2564)

ที่มา : สำนักทะเบียนราษฎร กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

อัตราการเพิ่มประชากร

ในช่วงปี 2555 – 2565 จังหวัดยโสธร มีแนวโน้มลดลงทุกปี และมีอัตราเพิ่มประชากรต่ำกว่า ระดับประเทศ (อัตราเพิ่มประชากรระดับประเทศ ร้อยละ -0.03)

ที่มา : สำนักทะเบียนราษฎร กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

6. ข้อมูลโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค

6.1 การคมนาคมขนส่ง

การเดินทางมายังจังหวัดยโสธร มีถนนสายสำคัญ ได้แก่ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 23, 202 และทางหลวงจังหวัดหมายเลข 2083, 2169, 2043 โดยเส้นทางการเดินทางมี 2 เส้นทาง คือ **สายเก่า:** กรุงเทพฯ-สระบุรี-นครราชสีมา-บ้านไผ่-มหาสารคาม-ร้อยเอ็ด-ยโสธร และ**สายใหม่:** กรุงเทพฯ-สระบุรี-นครราชสีมา-ประทาย-พยัคฆภูมิ-เกษตรวิสัย-สุวรรณภูมิ-ยโสธรโดยสามารถเดินทางได้ดังนี้

รถยนต์ : ใช้ทางหลวงหมายเลข 1 (ถนนพหลโยธิน) ถึงจังหวัดสระบุรีจึงเลี้ยวขวาเข้าทางหลวงหมายเลข 2 (ถนนมิตรภาพ) ผ่านจังหวัดนครราชสีมาไปทางอำเภอพิจมาย ผ่านอำเภอนองสองห้องและอำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น แล้วจึงแยกเข้าทางหลวงหมายเลข 23 ผ่านอำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม และจังหวัดร้อยเอ็ด อำเภอรวัชบุรี อำเภอสหัสขันธ์ แล้วจึงถึงจังหวัดยโสธร รวมระยะทาง 531 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ 7-8 ชั่วโมง

สถานีขนส่งผู้โดยสารจังหวัดยโสธร มี 1 แห่ง มีรถโดยสารประจำทางเข้าใช้สถานี จำนวน 22 เส้นทาง เฉลี่ยวันละ 200 เที่ยว มีผู้โดยสาร เฉลี่ยวันละประมาณ 700-1,000 คน (ข้อมูล ณ 1 กันยายน 2561) มีเส้นทางการขนส่งประจำทางด้วยรถโดยสาร ดังนี้

- 1) เส้นทางภายในเขตเมืองและเส้นทางต่อเนื่อง จำนวน 1 เส้นทาง คือ บ้านตาดทอง - บ้านบาก
- 2) เส้นทางเริ่มต้นจากกรุงเทพฯ ไปยังส่วนภูมิภาค จำนวน 3 เส้นทาง
- 3) เส้นทางระหว่างจังหวัดหรือคาบเกี่ยวระหว่างเขตจังหวัดในส่วนภูมิภาค จำนวน 15 เส้นทาง

4) เส้นทางในเขตจังหวัด ซึ่งอาจจะประกอบด้วยเส้นทางสายหลักสายเดียว หรือเส้นทางสายหลักและเส้นทางสายย่อยซึ่งแยกออกจากเส้นทางสายหลักไปยังอำเภอ หมู่บ้าน หรือเขตชุมชน จำนวน 7 เส้นทาง นอกจากนี้ มีวินจักรยานยนต์รับจ้างในเขตอำเภอเมืองยโสธร จำนวน 10 วิน

ทางรถไฟและเครื่องบิน : จะต้องลงที่จังหวัดอุบลราชธานี แล้วต่อรถยนต์มาที่จังหวัดยโสธรอีกประมาณ 99 กิโลเมตรและในอนาคตระยะต่อไป จังหวัดยโสธรจะมีทางรถไฟผ่านพื้นที่อำเภอ เลิงนกทา และการพัฒนาและผลักดันให้สนามบินเลิงนกทาเป็นสนามบินพาณิชย์

ถนน จังหวัดยโสธร มีถนนสายหลักที่เชื่อมไปสู่จังหวัด อำเภอ แหล่งท่องเที่ยว และแหล่งขนส่งสินค้าทั้งในจังหวัดและจังหวัดใกล้เคียง โดยมีถนนที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานต่าง ๆ ดังนี้

6.2 แขวงทางหลวงยโสธร มีถนนที่อยู่ในความรับผิดชอบในพื้นที่จังหวัดยโสธร เป็นทางหลวงแผ่นดิน ๖ สายทาง ได้แก่

- 1) ทางหลวงหมายเลข 23 ตอน เสลภูมิ – ยโสธร ระหว่าง กม.153 + 652 – กม.175 + 527, ตอน ยโสธร – บ้านยอระหว่าง กม.175 + 527 – กม.175 + 852 , กม.179 + 845 – กม.190 + 562, ตอน ยโสธร – บ้านสวน ระหว่าง กม.190 + 562 – กม.220+182 เป็นเส้นทางเชื่อมต่อจากจังหวัดร้อยเอ็ด ไปยังจังหวัดยโสธร, จังหวัดอุบลราชธานี

2) ทางหลวงหมายเลข 202 ตอน ยโสธร – สะพานคลองลำเซ ระหว่าง กม.266 + 412 – กม.298 + 560 เป็นเส้นทางเชื่อมต่อจากจังหวัดยโสธร, ไปยังจังหวัดอำนาจเจริญ

3) ทางหลวงหมายเลข 2083 ตอน สะเดา – คำเขื่อนแก้ว ระหว่าง กม.33 + 699 – กม.60 + 673 เป็นเส้นทางเชื่อมต่อจากจังหวัดยโสธร ไปยังจังหวัดศรีสะเกษ

4) ทางหลวงหมายเลข 2043 ตอน ยางเมือ-มหาชนะชัย ระหว่าง กม.75+ 090 – กม.88 + 139เป็นเส้นทางเชื่อมต่อจากจังหวัดยโสธร ไปยังจังหวัดศรีสะเกษ

5) ทางหลวงหมายเลข 2169 ตอน ยโสธร-กุดชุม ระหว่าง กม.2 + 234 – กม.37 + 241 เป็นเส้นทางเชื่อมต่อจากจังหวัดยโสธร ไปยังจังหวัดมุกดาหาร

6) ทางหลวงหมายเลข 2351 ตอน พลไวก – เข้โพนเมือง ระหว่าง กม.0+000 – กม.35 + 200 เป็นเส้นทางเชื่อมต่อจากจังหวัดยโสธร ไปยังจังหวัดศรีสะเกษ

6.3 แขวงทางหลวงชนบทยโสธร มีถนนที่อยู่ในความรับผิดชอบในพื้นที่จังหวัดยโสธรจำนวน 32 สายทาง ระยะทาง 610.023 กิโลเมตร ในปี พ.ศ. 2559 มีการจัดตั้งหมวดบำรุงทางหลวงชนบทเลิงนกทา ตั้งอยู่ที่ตำบลสร้างมิ่ง อำเภอเลิงนกทา เพื่อให้สามารถดูแลบำรุงรักษาโครงข่ายทางหลวงชนบทให้ครอบคลุมทั่วถึง โดยแบ่งเขตพื้นที่รับผิดชอบ ดังนี้

6.4 แขวงทางหลวงชนบทยโสธร รับผิดชอบในเขตพื้นที่ 7 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองยโสธร อำเภอค้อวัง อำเภอคำเขื่อนแก้ว อำเภอมหาชนะชัย อำเภอป่าดัว อำเภอทรายมูล อำเภอกุดชุม มีจำนวนสายทาง 21 สายทาง รวมระยะทางทั้งสิ้น 365.853 กิโลเมตร ผิวจราจรลาดยาง 352.156 กิโลเมตร ผิวจราจรคอนกรีต 13.697 กิโลเมตร สะพานในสายทาง จำนวน 60 แห่ง รวมความยาวสะพาน2,149 เมตร

6.5 หมวดบำรุงทางหลวงชนบทเลิงนกทา รับผิดชอบในเขตพื้นที่ 4 อำเภอ ได้แก่ อำเภอป่าดัว อำเภอกุดชุม อำเภอไทยเจริญ อำเภอเลิงนกทา มีจำนวนสายทาง 11 สายทาง รวมระยะทางทั้งสิ้น 244.170 กิโลเมตร ผิวจราจรลาดยาง 237.802 กิโลเมตร ผิวจราจรคอนกรีต 6.368 กิโลเมตร

6.5 อำเภอและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งจะรับผิดชอบพัฒนาถนนหนทางเชื่อมโยงระดับอำเภอ ตำบล หมู่บ้าน อย่างไรก็ตาม ในหลายเส้นทางชาวบ้านยังคงมีความต้องการได้รับการพัฒนาด้านถนนให้สามารถสัญจรไปมาสะดวกปลอดภัยและขนส่งผลผลิตทางการเกษตร รวมทั้งเส้นทางไปสู่แหล่งท่องเที่ยวชุมชน

การไฟฟ้า

จังหวัดยโสธรมี 885 หมู่บ้าน โดยการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดยโสธร ซึ่งมีหน้าที่จัดหาพลังงานไฟฟ้า เพื่อให้บริการแก่ประชาชน มีสถานีจ่ายไฟฟ้า ที่สามารถจ่ายไฟได้ 100 MVA จำนวน 1 แห่ง โหลดการใช้ไฟฟ้าที่จ่าย กระแสไฟฟ้าให้กับประชาชนในปัจจุบัน 44 เมกกะวัตต์ คิดเป็นร้อยละ 40 เพียงพอต่อความต้องการของประชาชนที่ใช้ไฟฟ้าในปัจจุบัน มีการให้บริการรับคำร้องขอใช้ไฟฟ้า ขยายเขตระบบจำหน่ายไฟฟ้า บริการแก้กระแสไฟฟ้าขัดข้อง การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดยโสธร มีสำนักงานสาขา และสาขาย่อย ให้บริการแก่ประชาชนในพื้นที่จังหวัดยโสธร ดังต่อไปนี้

- 1) การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคสาขาอำเภอมหาชนะชัย
- 2) การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคสาขาเลิงนกทา (สังกัดการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดอำนาจเจริญ)
- 3) การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคสาขาย่อยอำเภอคำเชื่อนแก้ว
- 4) การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคสาขาย่อยอำเภอกุดชุม
- 5) การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคสาขาย่อยอำเภอยางชุมนู
- 6) การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคสาขาย่อยอำเภอป่าดัว
- 7) การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคสาขาย่อยอำเภอไทยเจริญ

สถานการณ์จ่ายกระแสไฟฟ้าสามารถขยายเขตระบบจำหน่ายได้ครบทุกหมู่บ้านจำนวนผู้ขอใช้ไฟฟ้าในปัจจุบันมีจำนวน 178,039 ราย (ข้อมูล ณ กันยายน 2565) โดยปี 2565 ครั้วเรือนที่มีไฟฟ้าใช้ 177,557 ครั้วเรือน และครั้วเรือนที่ไม่มีไฟฟ้าใช้ มีจำนวน 935 ครั้วเรือน

ตารางแสดงครั้วเรือนที่มีไฟฟ้าใช้และไม่มีไฟฟ้าใช้

อำเภอ	ปี 2561		ปี 2562		ปี 2563		ปี 2564		ปี 2565	
	มีไฟฟ้าใช้ (ครั้วเรือน)	ไม่มีไฟฟ้าใช้ (ครั้วเรือน)	มีไฟฟ้าใช้ (ครั้วเรือน)	ไม่มีไฟฟ้าใช้ (ครั้วเรือน)	มีไฟฟ้าใช้ (ครั้วเรือน)	ไม่มีไฟฟ้าใช้ (ครั้วเรือน)	มีไฟฟ้าใช้ (ครั้วเรือน)	ไม่มีไฟฟ้าใช้ (ครั้วเรือน)	มีไฟฟ้าใช้ (ครั้วเรือน)	ไม่มีไฟฟ้าใช้ (ครั้วเรือน)
เมืองยโสธร	46,170	121	47,217	77	48,273	81	49,160	265	49,436	298
เลิงนกทา	27,065	97	27,613	113	28,117	46	28,632	364	28,832	326
คำเชื่อนแก้ว	19,868	20	20,287	16	20,835	25	21,228	35	20,878	21
มหาชนะชัย	16,312	11	16,576	41	16,873	35	17,131	55	17,212	46
กุดชุม	20,307	44	20,898	14	21,613	68	21,228	84	21,879	68
ป่าดัว	10,895	57	11,222	25	11,576	7	11,787	44	11,640	32
ทรายมูล	9,330	19	9,607	37	9,892	20	10,082	23	9,972	25
ค้อวัง	7,821	28	7,970	2	8,115	16	8,242	11	8,234	21
ไทยเจริญ	8,760	32	8,998	38	9,263	167	9,545	123	9,474	98
รวม	166,528	429	170,388	363	174,557	465	177,035	1,004	177,557	935

ที่มา : การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดยโสธร (ข้อมูล ณ เดือนมิถุนายน 2565)

การประปา

จังหวัดยโสธรมีสำนักงานประปาภูมิภาค จำนวน ๓ สาขา ๒ หน่วยบริการ ได้แก่ สำนักงาน กปภ. สาขาโยธธร, สำนักงาน กปภ. สาขามหาชนะชัย, สำนักงาน กปภ. สาขาเลิงนกทา, หน่วยบริการป่าดัว(ในสังกัด สำนักงาน กปภ. สาขาอำนาจเจริญ) และหน่วยบริการค้อวัง บริการในเขตเทศบาลและบริเวณใกล้เคียงในชุมชน 7 อำเภอ คือ อำเภอเมืองยโสธร อำเภอกุดชุม อำเภอเลิงนกทา อำเภอมหาชนะชัย อำเภอค้อวัง อำเภอคำเขื่อนแก้ว และอำเภอป่าดัว ส่วนอำเภอที่เหลือเป็นประปาของเทศบาลตำบลหรือใช้ระบบป้อนน้ำบาดาลสำหรับในเขตชนบท จากการสำรวจข้อมูล กชช. 2ค ปี 2556 จำนวน 885 หมู่บ้าน ใช้ระบบประปาหมู่บ้านหรือลักษณะประปาหมู่บ้านเพื่อเป็นน้ำใช้ จำนวน 839 แห่ง และยังไม่มีระบบประปาหมู่บ้านหรือน้ำใช้เพียงพอครัวเรือน จำนวน 46 หมู่บ้าน

แหล่งน้ำดิบที่ใช้ในการผลิตประปา

- กปภ.สาขาโยธธร กปภ.สาขามหาชนะชัย และหน่วยบริการค้อวัง ใช้แหล่งน้ำดิบจากแม่น้ำชี
- กปภ.สาขาเลิงนกทา ใช้แหล่งน้ำดิบหลักจากลำเซบาย แหล่งน้ำสำรองคือ อ่างเก็บน้ำห้วยลิงโจน

และอ่างเก็บน้ำหนองแฝก

- หน่วยบริการป่าดัว (กปภ.สาขาอำนาจเจริญ) ใช้แหล่งน้ำดิบจากลำเซบาย และสถานีผลิตน้ำ

หนองเรือ

พื้นที่ให้บริการ ได้แก่ อำเภอเมืองยโสธร , อำเภอเลิงนกทา , อำเภอกุดชุม, อำเภอมหาชนะชัย, อำเภอค้อวัง, อำเภอคำเขื่อนแก้ว และอำเภอป่าดัว

ตารางแสดงกำลังการผลิตและการให้บริการ ของประปาส่วนภูมิภาคในจังหวัดยโสธร (พ.ศ. 2553 - 2565)

ปี พ.ศ.	กำลังผลิต ลบ./วัน	ปริมาณน้ำผลิตจริง ลบ.ม.	ปริมาณน้ำผลิตจ่าย ลบ.ม.	ปริมาณน้ำจำหน่าย ลบ.ม.	จำนวนผู้ใช้น้ำประปา (ราย)
2553	18,900	6,072,738	5,667,315	4,645,106	17,144
2554	23,900	7,233,778	5,756,384	4,784,781	21,944
2555	24,475	6,472,724	6,076,916	5,233,146	19,249
2556	24,916	6,755,913	6,332,887	5,265,280	19,442
2557	25,207	7,088,035	6,234,163	5,616,199	20,269
2558	25,299	5,920,334	5,431,192	4,792,963	21,015
2559	25,299	7,634,812	6,688,099	5,246,862	21,961
2560	25,299	6,895,375	6,550,905	5,329,837	23,486
2561	28,800	7,145,560	6,697,835	5,520,616	23,868
2562	28,320	7,128,432	6,848,016	5,665,476	24,421
2563	28,800	8,907,802	7,599,285	5,866,185	25,268
2564	28,800	8,526,063	7,787,478	6,070,091	25,884
2565	28,800	8,393,818	7,771,487	6,004,388	26,328

ที่มา : การประปาส่วนภูมิภาคสาขาโยธธร (ข้อมูล ณ เดือนตุลาคม 2565)

2) โทรศัพท์ บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) ซึ่งมีส่วนบริการลูกค้าจังหวัดยโสธร ประกอบด้วย ศูนย์บริการลูกค้า 2 แห่ง ดังนี้

(๑) ศูนย์บริการลูกค้า ทีโอที สาขายโสธร ดูแลพื้นที่ อำเภอเมือง, อำเภอทรายมูล, อำเภอป่าติ้ว อำเภอคำเขื่อนแก้ว, อำเภอมหาชนะชัย และ อำเภอค้อวัง

(๒) ศูนย์บริการลูกค้า ทีโอที สาขาเลิงนกทา ดูแลพื้นที่ อำเภอ กุดชุม, อำเภอไทยเจริญ และ อำเภอเลิงนกทา

ตารางแสดงการใช้โทรศัพท์ บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน)

ข้อมูลบริการ	ปี พ.ศ.		
	2559	2560	2561
โทรศัพท์พื้นฐาน (Fixedline)			
- บ้านพัก	5,746	5,703	5,140
อินเทอร์เน็ต			
- บริการ FTTx	1,778	5,061	7,079
- บริการ ADSL	3,072	1,385	359
- บริการ Wi-Net	339	109	44

หมายเหตุ : ข้อมูลดังกล่าวเป็นจำนวนเลขหมายเปิดใช้ของผู้ใช้บริการในพื้นที่จังหวัดยโสธร และในอนาคตบริการ ADSL , บริการ Wi-Net จะถูกทดแทนด้วยบริการ FTTx

3) อินเทอร์เน็ต ข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่า ปี 2565 จังหวัดยโสธร มีประชากรอายุ 6 ปี ขึ้นไป ที่ใช้อินเทอร์เน็ต 357,350 คน คิดเป็นร้อยละ 85.3 และไม่ใช้ 61,790 คน คิดเป็น ร้อยละ 14.7

ตารางแสดงข้อมูลอินเทอร์เน็ต

การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565
การใช้อินเทอร์เน็ต	447,405	-	443,480	442,340	419,140
ใช้	196,535	-	295,040	322,580	357,350
(คน, ร้อยละ)	43.9%	-	66.5%	72.9%	85.3%
ไม่ใช้	250,870	-	148,440	119,760	61,790
(คน, ร้อยละ)	56.1%	-	33.5%	21.1%	14.7%

2. ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

สภาพเศรษฐกิจโดยทั่วไป

อาชีพที่สำคัญของชาวจังหวัดยโสธร คือการประกอบอาชีพการเกษตรมีการทำนา เพาะปลูกพืชไร่ชนิดต่าง ๆ เช่น มันสำปะหลัง อ้อย โรงงาน แดงโม ข้าวโพด ถั่วลิสง ฯลฯ การปลูกไม้ผลไม้นานาชนิด เช่น ยางพารา มะม่วง กล้วยน้ำว้า ฯลฯ นอกจากนี้ยังมีอาชีพรับจ้าง ประกอบธุรกิจทาง การค้าการบริการและอุตสาหกรรมในครัวเรือน

ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดยโสธร (GPP) ปี พ.ศ. 2565

สถานการณ์ด้านเศรษฐกิจและสาขาเศรษฐกิจหลักที่สำคัญของจังหวัด และผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ประกาศข้อมูลผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ฉบับปี พ.ศ. 2565 พบว่า จังหวัดยโสธร ในปี 2565 โครงสร้างการผลิตตามมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) จังหวัดยโสธร จำนวน 19 สาขา มีมูลค่า 32,468 ล้านบาท (เพิ่มขึ้น 2,085 ล้านบาท เมื่อเทียบกับปี 2563 ที่มีมูลค่าอยู่ที่ 30,383 ล้านบาท และเพิ่มขึ้น 713 ล้านบาท เมื่อเทียบกับปี 2565 ที่มีมูลค่าอยู่ที่ 31,755 ล้านบาท)จัดเป็นลำดับที่ 16 ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นลำดับที่ 4 ของกลุ่มจังหวัด และลำดับที่ 66 ของประเทศ และมีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ปี 2565 ร้อยละ (-0.4) และอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจเฉลี่ยตั้งแต่ปี 2561 - 2565 ร้อยละ 2.39 โดยสาขาการผลิตภาคเกษตรมีมูลค่า 7,702 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 24.4 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด และสาขาการผลิตนอกภาคเกษตรเท่ากับ 22,515 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 71.4 โดยสาขาการผลิตที่มีมูลค่าสูงสุด 5 ลำดับแรก คือ

- (1) สาขาเกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง จำนวน 7,702 ล้านบาท
- (2) สาขาการศึกษา จำนวน 4,480 ล้านบาท
- (3) สาขาการขนส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์และจักรยานยนต์จำนวน 3,659 ล้านบาท
- (4) สาขากิจกรรมทางการเงินและการประกันภัย จำนวน 2,774 ล้านบาท
- (5) สาขาการผลิตอุตสาหกรรมจำนวน 2,985 ล้านบาท

ซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ 24.4, 14.2, 11.6, 9.5 และ 8.8 ตามลำดับ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดขณะที่มูลค่าผลิตภัณฑ์เฉลี่ยต่อหัว (Per Capita : GPP) มีจำนวน 69,864 ล้านบาทจัดเป็นลำดับที่ 18 ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเป็นลำดับที่ 4 ของกลุ่มจังหวัด และลำดับที่ 73 ของประเทศ

ตารางแสดงผลผลิตภัณ์ของจังหวัด จำแนกตามสาขาการผลิต พ.ศ.2561-2565

สาขาการผลิต	มูลค่า (ล้านบาท)				
	พ.ศ. 2561	พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565
ภาคเกษตร	7,688	6,778	7,993	7,834	8,218
A เกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง	7,688	6,778	7,993	7,834	8,218
ภาคนอกเกษตร	20,407	21,605	22,390	23,921	24,250
ภาคอุตสาหกรรม	2,977	3,116	3,619	4,325	4,381
B การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	145	161	157	192	231
C อุตสาหกรรมการผลิต	2,407	2,495	2,924	3,530	3,567
D ไฟฟ้า ก๊าซ ไอน้ำ และระบบปรับอากาศ	331	366	401	441	411
E การจัดหาน้ำ การจัดการ และการบำบัดน้ำเสีย ของเสีย และสิ่งปฏิกูล	94	94	137	161	172

สาขาการผลิต	มูลค่า (ล้านบาท)				
	พ.ศ. 2561	พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565
ภาคบริการ	17,431	18,489	18,771	19,597	19,869
F การก่อสร้าง	859	1,477	1,449	1,598	1,515
G การขายส่งและการขายปลีก การซ่อมยานยนต์และ จักรยานยนต์	3,548	3,616	3,866	3,677	3,588
H การขนส่งและสถานที่เก็บสินค้า	693	788	695	801	881
I ที่พักแรมและบริการด้านอาหาร	109	120	74	67	70
J ข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร	310	387	384	409	386
K กิจกรรมทางการเงินและการประกันภัย	2,724	2,733	2,742	2,877	2,795
L กิจกรรมอสังหาริมทรัพย์	1,256	1,333	1,348	1,571	1,822
M กิจกรรมทางวิชาชีพ วิทยาศาสตร์ และเทคนิค	2	2	4	5	5
N กิจกรรมการบริหารและการบริการสนับสนุน	25	27	23	23	23
O การบริหารราชการ การป้องกันประเทศ และการ	1,472	1,524	1,560	1,617	1,558
P การศึกษา	4,427	4,355	4,430	4,532	4,654
Q กิจกรรมด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์	1,510	1,606	1,687	1,897	2,023
R ศิลปะ ความบันเทิง และนันทนาการ	81	96	98	121	138
S กิจกรรมบริการด้านอื่นๆ	416	425	412	403	411
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (Gross Provincial	28,095	28,383	30,383	31,755	32,468
ผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อคน (GPP Per Capita)	60,708	61,830	66,735	70,333	72,523
จำนวนประชากร (1,000 คน)	463	459	455	451	448

ที่มา: สำนักงานคลังจังหวัดยโสธร, สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ตารางแสดงอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ปี 2561-2565

ปี 2561	ปี 2562	ปี ๒๕63	ปี 2564	ปี 2565	เฉลี่ย ๕ ปี
3.42	(0.54)	4.77	4.71	(0.41)	2.39

ตารางแสดงอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ปี 2558-2564

ปี 2558	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	เฉลี่ย 5 ปี
1.73	4.77	0.53	3.08	1.08	2.1	1.2	1.55

ที่มา: สำนักงานคลังจังหวัดยโสธร และสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ด้านการขยายตัวทางเศรษฐกิจ

เศรษฐกิจจังหวัดยโสธร ในปี 2565 คาดว่าจะขยายตัวร้อยละ 0.6 (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ 0.3 – 1.2 ต่อปี) พื้นตัวเมื่อเทียบกับปีก่อน ที่ขยายตัวร้อยละ 1.2

3. ข้อมูลด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ด้านสังคม การท่องเที่ยว แรงงาน วัฒนธรรม

1. การท่องเที่ยว

จังหวัดยโสธรนอกจากจะมุ่งเป็นเมืองเกษตรอินทรีย์แล้ว ยังมุ่งเป็นเมืองท่องเที่ยวและเมืองประเพณี วัฒนธรรมวิถีอีสานโดยจังหวัดยโสธรได้ให้ความสำคัญในการส่งเสริมการท่องเที่ยว ซึ่งมีส่วนสำคัญในการทำให้เศรษฐกิจของจังหวัดขยายตัวขึ้น โดยที่ผ่านมาได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น วัฒนธรรม ประเพณี การค้าการท่องเที่ยว มีกลยุทธ์สำคัญ คือส่งเสริมพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมประเพณีวิถีอีสาน พัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ และพัฒนาศักยภาพโครงสร้างพื้นฐานการท่องเที่ยวและการบริการ ตัวชี้วัดที่สำคัญ คือ มูลค่าเพิ่มจากการท่องเที่ยวและการจำหน่ายสินค้า OTOP

แหล่งท่องเที่ยว จังหวัดยโสธรได้เล็งเห็นสู่ทางในการสร้างรายได้จากภาคการท่องเที่ยวและบริการ เนื่องจากเป็นจังหวัดที่มีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลายทั้งในเชิงประวัติศาสตร์โบราณสถาน/โบราณวัตถุ แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และทางวัฒนธรรม ประเพณีและศาสนาโดยเฉพาะงานประเพณีบุญบั้งไฟ และงานประเพณีบุญแห่มาลัยข้าวตอก พระธาตุพระอานนท์ พระพุทธรูปยรัตน วัดมหาธาตุ พระสุก พิชัยภัณฑ์พระเทพสังวรญาณ(หลวงตาพวง สุชินทริโย) วัดศรีธรรมาราม วิมานพญาแถนซึ่งมีอาคารพญาคันคากและอาคารพญานาคที่เป็น Land Mark แห่งใหม่ของจังหวัด สวนสาธารณะพญาแถน ธาตุก่องข้าวน้อย ย่านเมืองเก่าบ้านสิงห์ท่า โบสถ์ไม้วัดอัครเทวดามีคาแอล บ้านซ่งแย้ โบราณสถานดงเมืองเตย พระธาตุกู่จาน แหล่งโบราณสถานดอนพระธาตุ หอไตรวัดสระไตรนุรักษ์ พระธาตุโพทันทน์ วัดพระพุทธรูปยโสธร วัดภูเก้าพระ วัดพุทธอุทยานสูง หมู่บ้านหัตถกรรมหมอนขิดบ้านศรีฐาน แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรและมีผลิตภัณฑ์ชุมชนที่มีชื่อเสียงและมีคุณภาพ เช่น ผลิตภัณฑ์จากข้าวหอมมะลิอินทรีย์,หมอนขาวผ้าขิด, ผ้าไหม,ผ้าพื้นเมือง, เสื้อก, เครื่องทองเหลือง, เครื่องจักรสาน, ปลาสาม, ลอดช่อง,เนื้อโคขุน, ไช้ไก่อินทรีย์, ผลิตภัณฑ์จากถั่วลิสง เป็นต้น

จังหวัดยโสธรมีแหล่งท่องเที่ยวซึ่งสามารถแบ่งประเภทของแหล่งท่องเที่ยวออกเป็น 5 ประเภท ดังนี้

- 1.1) แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เช่น หาดทรายแม่น้ำชี ภูทางเกวียน ภูถ้ำพระ
- 1.2) แหล่งท่องเที่ยวทางโบราณสถานและประวัติศาสตร์ เช่น พระธาตุก่องข้าวน้อย ย่านเมืองเก่าบ้านสิงห์ท่า วัดมหาธาตุ พระธาตุกู่จาน แหล่งโบราณสถานดอนพระธาตุ โบราณสถานดงเมืองเตย
- 1.3) แหล่งท่องเที่ยวทางศาสนสถาน เช่น หอไตรวัดสระไตรนุรักษ์ พระพุทธรูปหายโศร โบสถ์ไม้วัดอัครเทวดามีคาแอล บ้านซ่งแย้
- 1.4) แหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะและอุทยาน เช่น สวนสาธารณะพญาแถน วัฒนาพญาแถน
- 1.5) แหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ เช่น บ้านทุ่งนางโอก (เป็นหมู่บ้านที่มีชื่อเสียงในการจักสานไม้ไผ่) บ้านนาสะไมย์ (เป็นหมู่บ้านที่มีชื่อเสียงในการแกะสลักและเครื่องทองเหลือง) บ้านศรีฐาน (เป็นหมู่บ้านที่มีชื่อเสียงในการทำหมอนขิด)

ที่ผ่านมาจังหวัดยโสธรได้กำหนดให้ปี 2559 เป็นปีแห่งการท่องเที่ยวของจังหวัดภายใต้แนวคิด “สุขใจที่ได้มายโสธร” โดยตั้งแต่นั้นเป็นต้นมาจังหวัดยโสธรได้มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวในหลากหลายรูปแบบและหลากหลายกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง อาทิ กิจกรรมส่งเสริมการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชน (OTOP) ตลาดประชารัฐ ถนนเด็กเดิน การประกวดแข่งขันล่ายโสธร กิจกรรมชวนกันไปดำน การแข่งขันเจ็ทสกีชิงแชมป์ประเทศไทยสนาม 3 ลำน้ำทวน การประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวสำคัญ 7 สิ่งหนึ่งเดียวในประเทศไทยพบได้ที่จังหวัดยโสธร การจัดทำมินิซีรีส์ส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดยโสธร “มนต์ฮักวัฒนาพญาแถน” และการส่งเสริมการปั่นจักรยานเส้นทางท่องเที่ยวของจังหวัดยโสธร เป็นต้น

ตารางแสดงข้อมูลจำนวนนักท่องเที่ยว รายได้ ระยะเวลาการพำนักรและค่าใช้จ่าย ปี พ.ศ. 2556 – 2566

ปี	จำนวนนักท่องเที่ยว			รายได้ (ล้านบาท)	ระยะเวลาพำนักรเฉลี่ย (วัน)		ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย (บาท/คน/วัน)	
	รวมทั้งสิ้น (คน)	ชาวไทย (คน)	ชาวต่างชาติ (คน)		ชาวไทย	ชาวต่างชาติ	ชาวไทย	ชาวต่างชาติ
2556	499,902	487,629	12,273	575.73	2.12	2.43	724.42	1,051.16
2557	494,385	482,377	12,008	581.62	2.09	2.41	753.15	1,086.87
2558	513,244	500,922	12,322	609.18	2.04	2.43	771.18	1,115.83
2559	523,642	510,964	12,678	646.85	2.06	2.44	798.98	1,150.92
2560	607,821	592,398	15,423	776.33	2.09	2.4	819.97	1,190.60
2561	628,504	612,731	15,773	833.71	2.11	2.4	849.09	1,238.89
2562	621,877	606,171	15,706	832.46	2.08	2.35	864.55	1,259.29
2563	303,461	300,523	2,938	325	-	-	-	-
2564	181,576	181,576	0	181	-	-	-	-
2565	247,468	246,887	581	242	-	-	-	-
2566	111,192	110,774	418	109.51	-	-	-	-

ที่มา : สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดยโสธร (ข้อมูล ณ เดือนมีนาคม 2566)

2. **โรงแรม/ที่พัก** ข้อมูลจากการทำการปกครองจังหวัดยโสธร พบว่า จำนวนสถานประกอบการที่มาขอจดทะเบียนประเภทโรงแรม/ที่พักมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นแสดงให้เห็นศักยภาพและความพร้อมของจังหวัดยโสธรในการที่จะรองรับการท่องเที่ยวได้มากขึ้น อย่างไรก็ตามโรงแรมที่เป็นโรงแรมขนาดใหญ่ที่มีมาตรฐานสามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้ทุกระดับ และหลากหลายกิจกรรมในการให้บริการนักท่องเที่ยว เช่น ภัตตาคาร ห้องประชุมสัมมนา ส่วนใหญ่จะเป็นโรงแรม/ที่พัก ปี 2563 ที่พัก/โรงแรม 104 แห่ง

3. แรงงาน

3.1 **สถานการณ์ด้านแรงงานจังหวัดยโสธร** ประชากรแรงงาน/กำลังแรงงาน 528,878 คน อายุ 15 ปี ขึ้นไป จำนวน 364,878 คน เป็นผู้มีงานทำ 294,742 คน เป็นผู้อยู่ในกำลังแรงงาน 280,175 คน ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน 84,703 คนว่างงาน จำนวน 433 คน

ตารางแสดงข้อมูลสถิติตำแหน่งงาน ผู้สมัครงาน และบรรจุงาน จังหวัดยโสธร ปี 2557 -2566

ปี	ตำแหน่งงาน	ผู้สมัครงาน	บรรจุงาน	คิดเป็นร้อยละ
2557	2,196	2,592	1,901	73.34
2558	2,459	2,879	2,147	74.57
2559	3,529	2,231	2,641	118.37
2560	3,645	1,984	2,427	122.33
2561	1,448	1,444	1,506	104.29
2562	2,237	1,719	1,770	102.97
2563	2,684	1,624	1,795	110.46
2564	579	1,047	638	60.94
2565	694	516	559	108.33
2566	1,737	793	740	-

ที่มา : สำนักงานจัดหางานจังหวัดยโสธร

สรุปรายงานสถานการณ์และดัชนีชี้วัดภาวะแรงงานจังหวัดยโสธร รายปี 2566 (มกราคม – ธันวาคม 2566)

1

ประชากรจังหวัด/กำลังแรงงาน

ประชากรจังหวัด
528,878 คน

ผลผลิตทางแรงงาน
118,307 บาท

GPP
ปี 2564
31,752 ล้านบาท

กำลังแรงงาน

ผู้มีอายุ 15 ปีขึ้นไป 365,333 คน

ที่มา : สำนักงานสถิติจังหวัดยโสธร

ข้อมูล : ปี 2566 (มกราคม – ธันวาคม 2566) เฉลี่ย 3 ไตรมาส ไปล่วงหน้า

2

แรงงานนอกระบบ

แรงงานนอกระบบ

ทั้งหมด
245,400 คน

เพศชาย

120,669 คน

เพศหญิง

124,731 คน

ที่มา : สำนักงานสถิติจังหวัดยโสธร

3

แรงงานไทยในต่างประเทศ

แรงงานไทยที่ได้รับอนุมัติให้ไปทำงานต่างประเทศ

จำแนกตามวิธีการเดินทาง 154 คน

Re-Entry 140 คน

เดินทางด้วยตนเอง 14 คน

ที่มา : สำนักงานจัดหางานจังหวัดยโสธร

4

แรงงานต่างด้าว

จำนวน 138 คน

มาตรา 59

นำเข้าตามบันทึกความเข้าใจ (MOU) 76 คน

ประเภทส่งเสริมการลงทุน 62 คน

ที่มา : สำนักงานจัดหางานจังหวัดยโสธร

อัตราค่าจ้างขั้นต่ำจังหวัด

ยโสธร

335 บาท

รายงานสถานการณ์ด้านแรงงาน

รายปี 2566 (มกราคม – ธันวาคม 2566)

สำนักงานแรงงานจังหวัดยโสธร ชั้น 4 ศาลากลางจังหวัดยโสธร (หลังใหม่)

เว็บไซต์ : <https://yasothon.mol.go.th/> เบอร์โทร : 045 711084 – 5

4. ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด

4.1 ครุว์เรือนเกษตรกรและแรงงานภาคเกษตร

ตารางที่ 28 ข้อมูลจำนวนครุว์เรือนเกษตรกรและจำนวนแรงงานภาคเกษตรของจังหวัดยโสธร จำแนกรายอำเภอ

ลำดับ	อำเภอ	จำนวนครุว์เรือนประชากร		จำนวนแรงงาน ภาคเกษตร
		ครุว์เรือนทั้งหมด	ครุว์เรือนเกษตรกร	(ราย)
1	เมืองยโสธร	43,837	17,017	66,767
2	เลิงนกทา	28,678	5,602	62,746
3	คำเขื่อนแก้ว	15,079	11,511	44,667
4	มหาชนะชัย	19,418	12,634	36,962
5	กุดชุม	20,342	6,424	45,323
6	ป่าติ้ว	10,479	10,170	23,734
7	ทรายมูล	8,872	5,109	21,514
8	ค้อวัง	6,563	15,797	17,289
9	ไทยเจริญ	8,804	5,900	22,419
รวม		162,072	90,164	341,421

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดยโสธร (ข้อมูล ณ เดือนสิงหาคม 2566)

ประเภทการใช้ที่ดิน	ปี พ.ศ. 2561		ปี พ.ศ. 2562		ปี พ.ศ. 2563		ปี พ.ศ. 2564		ปี พ.ศ. 2565	
	ไร่	ร้อยละ	ไร่	ร้อยละ	ไร่	ร้อยละ	ไร่	ร้อยละ	ไร่	ร้อยละ
พื้นที่เกษตรกรรม	2,051,702	100	2,060,386	100	1,730,120	100	1,700,087	100	1,687,966.15	100.00
พื้นที่นา	1,534,879	74.81	1,465,754	56.35	1,357,047	52.17	1,356,750	52.16	1,414,027.45	54.36
พืชไร่	284,235	13.85	306,682	11.79	170,640	6.56	292,575	11.24	144,533.00	5.55
ไม้ยืนต้น	221,516	10.79	276,652	10.63	135,405	5.2	-	-	-	-
ไม้ผล	6,159	0.3	6,974	0.26	-	-	-	-	2,031.00	0.07
พืชสวน	1,073	0.05	1,202	0.04	1,324	0.05	780	0.02	124,689.85	4.79
ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	3,332	0.16	2,551	0.09	-	-	-	-	721.00	0.02
พืชน้ำ	22	-	28	-	-	-	-	-	-	-
สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	453	0.02	511	0.01	5,230	0.2	-	-	-	-
เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม	33	-	27	-	-	-	-	-	-	-

4.2 การใช้ประโยชน์ที่ดินทางการเกษตรจังหวัดยโสธร

มีพื้นที่ 2,601,040 ไร่ เป็นพื้นที่เกษตรกรรม 1,649,710 ไร่ เป็นพื้นที่ปลูกข้าว 1,340,553 ไร่ พืชไร่ 130,257 ไร่ พืชสวน 123,991 ไร่ ไม้ผล 2,031 ไร่ หญ้าเลี้ยงสัตว์ 52,985 ไร่ โดยมีพื้นที่ชลประทาน (ในเขตชลประทาน) 116,116 ไร่ (ปี พ.ศ. 2566)

ประเภทการใช้ที่ดิน	ปี พ.ศ. 2566	
	ไร่	ร้อยละ
พื้นที่เกษตรกรรม	1,649,710	100
พื้นที่นา	1,340,553	81.25
พืชไร่	130,257	7.89
ไม้ยืนต้น	-	-
ไม้ผล	2,031	0.12
พืชสวน	123,991	7.51
ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	52,985	3.21
พืชน้ำ	-	-
สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	-	-
เกษตรผสมผสาน/ไร่นา สวนผสม	-	-

ที่มา สำนักงานเกษตรจังหวัดยโสธร (ข้อมูล ณ เดือนมีนาคม 2567)

3. แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร พื้นที่ชลประทานและระบบชลประทาน

1) แหล่งน้ำผิวดิน

จังหวัดยโสธรมีแหล่งน้ำผิวดินประเภทต่าง ๆ ได้แก่ อ่างเก็บน้ำ ฝาย สระ และหนอง รวมทั้งสิ้น 552 แห่ง มีพื้นที่แหล่งน้ำ รวมทั้งสิ้น 37,255 ไร่

ตารางที่ 30 ข้อมูลแหล่งน้ำจังหวัดยโสธร จำแนกรายอำเภอ

ที่	อำเภอ	แหล่งน้ำ (แหล่ง)	พื้นที่แหล่งน้ำ (ไร่)	แหล่งน้ำสำคัญ
1	เมืองยโสธร	121	13,281	อ่างเก็บน้ำบ้านโนนจำปา, อ่างเก็บน้ำบ้านเดิด,อ่างเก็บน้ำห้วยชันนาก, อ่างเก็บน้ำฝายลำห้วยทวน
2	กุดชุม	87	2,412	อ่างเก็บน้ำบ้านหนองเรือ,อ่างเก็บน้ำสระประปา, อ่างเก็บน้ำหนองคำบาก
3	ทรายมูล	4	61	
4	ไทยเจริญ	57	844	อ่างเก็บน้ำหนองฆ่า,อ่างเก็บน้ำสระพรแก้ว,อ่างเก็บน้ำหนองม้า
5	เลิงนกทา	89	9,087	อ่างเก็บน้ำห้วยลิงโจน,อ่างเก็บน้ำห้วยสะแบก,อ่างเก็บน้ำห้วยโพ อ่างเก็บน้ำห้วยยาง,อ่างเก็บน้ำสระหลวง,อ่างเก็บน้ำหนองบึง
6	ป่าดัว	70	5,130	อ่างเก็บน้ำห้วยขาม, อ่างเก็บน้ำหนองหาญ,อ่างเก็บน้ำห้วยนายาง
7	คำเขื่อนแก้ว	58	3,067	อ่างหนองเสียว, หนองแวง,อ่างเก็บน้ำบ้านปึกแฮด,อ่างเก็บน้ำห้วยยาง
8	มหาชนะชัย	17	326	อ่างเก็บน้ำหนองปลาปิ้ง,บึงพระเสาร์,หนองขาม
9	ค้อวัง	49	3,047	หนองกุดต่าย,หนองห้วยพระบาง
	รวม	552	37,255	

ที่มา : โครงการชลประทานยโสธร

โครงการชลประทาน

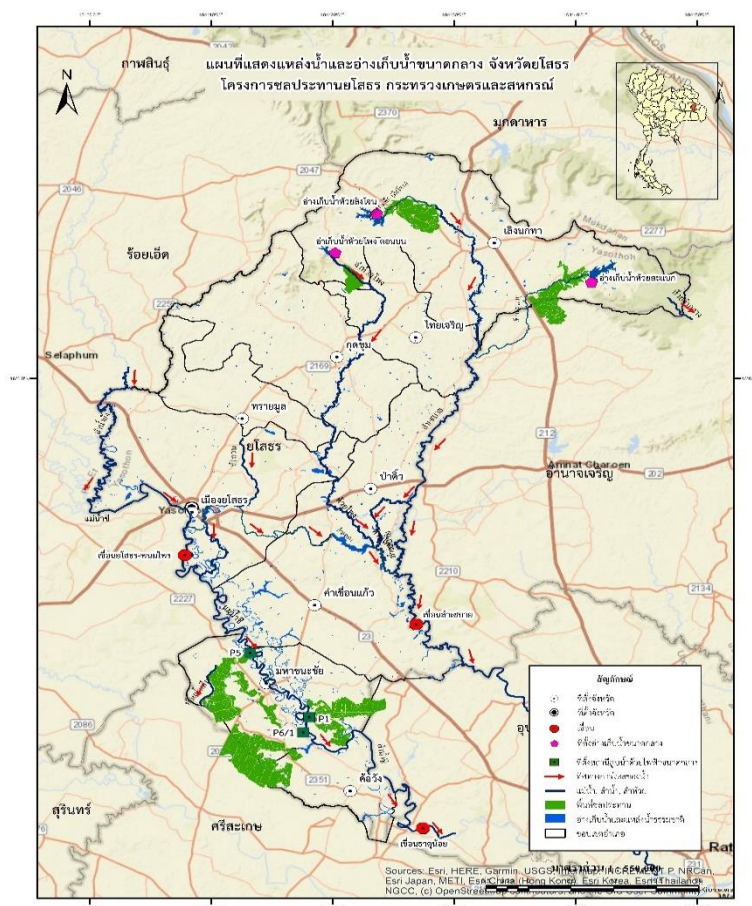
2.1) โครงการชลประทานขนาดกลาง และขนาดใหญ่ จำนวน 4 แห่ง คือ

- อ่างเก็บน้ำห้วยลิงโจน อยู่ในตำบลห้องแซง อำเภอเลิงนกทา ความจุ 21.05 ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่ชลประทาน 14,544 ไร่
- อ่างเก็บน้ำห้วยสะแบก อยู่ในตำบลบึงคำ อำเภอเลิงนกทา ความจุ 30.30 ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่ชลประทาน 12,672 ไร่
- อ่างเก็บน้ำห้วยโพงตอนบน อยู่ในตำบลศรีแก้ว อำเภอเลิงนกทา ความจุ 12.40 ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่ชลประทาน 4,500 ไร่
- เขื่อนยโสธร อยู่ในเขื่องคำ อำเภอเมืองยโสธร ความจุ 19.46 ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่ชลประทาน 16.54 ไร่

สภาพปัญหา คือ น้ำต้นทุนในฤดูฝนในเขตจังหวัดยโสธร มีปริมาณเพียงพอ แต่ไม่สามารถเก็บกักไว้ใช้ในฤดูแล้งหรือในช่วงที่ฝนเว้นช่วงได้ในปริมาณที่เพียงพอ ประกอบกับพื้นที่การเกษตรนอกเขตชลประทานมีเพิ่มขึ้น ทำให้แนวโน้มและความต้องการใช้น้ำมีเพิ่มมากขึ้น ขณะที่งบประมาณที่จะสนับสนุนในการดำเนินการก่อสร้างแหล่งน้ำไม่เพียงพอกับความต้องการของเกษตรกร

2.2) โครงการชลประทานขนาดเล็ก มีจำนวน 281 แห่ง กระจายทั่วทั้งจังหวัด พื้นที่รับประโยชน์ (ไม่มีระบบชลประทาน) รวม 202,590 ไร่ และหนองน้ำและคลองธรรมชาติกระจายทั่วทั้งจังหวัด 196 แห่ง นอกจากนี้จะมีแหล่งน้ำในไร่นาเกษตรกรที่ขุดเองและได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ

แผนที่แสดงแหล่งน้ำ และอ่างเก็บน้ำขนาดกลาง จังหวัดยโสธร

ตารางแสดงข้อมูลโครงการชลประทานขนาดเล็ก

อำเภอ	ชลประทานขนาดเล็ก		ศูนย์บริการเกษตรเคลื่อนที่		ชุดลอกหนองน้ำและคลองธรรมชาติ	
	จำนวนโครงการ	พื้นที่รับประโยชน์	จำนวนโครงการ	พื้นที่รับประโยชน์	จำนวนโครงการ	พื้นที่รับประโยชน์
เมืองยโสธร	43	40,228	38	-	35	-
คำเขื่อนแก้ว	34	33,035	24	-	23	-
มหาชนะชัย	33	28,500	18	-	18	-
ค้อวัง	12	12,565	11	-	10	-
ป่าดัว	33	23,008	11	-	11	-
ทรายมูล	15	8,599	18	-	15	-
กุดชุม	37	17,605	42	-	42	-
ไทยเจริญ	29	15,130	16	-	26	-
เลิงนกทา	45	23,920	30	-	16	-
รวม	281	202,590	208	-	196	-

ที่มา : โครงการชลประทานยโสธร

2.3) โครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้า มีสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า รวม 87 แห่ง รวมเนื้อที่โครงการฯ 200,910 ไร่ แยกเป็น ขนาดเล็ก 84 แห่ง และขนาดกลาง 3 แห่ง โดยสูบน้ำจากแม่น้ำชี ลำน้ำยัง ห้วยโพง/ลำเซบาย

2.4) เขื่อนสำคัญ ได้แก่ เขื่อนยโสธร ความจุ 19.460 ล้านลูกบาศก์เมตร และฝายลำเซบาย อำนาจเจริญ ความจุ 12.20 ล้านลูกบาศก์เมตร

3) แหล่งน้ำใต้ดิน จังหวัดยโสธรมีบ่อบาดาล รวมทั้งสิ้น 2,298 บ่อ แยกดังนี้

3.1) บ่อบาดาลขุดเจาะโดยหน่วยงานราชการ รวม 2,073 บ่อ ใช้งานได้ 1,484 บ่อ ขำรุด 589 บ่อ และประชาชนมีความต้องการขุดเจาะบ่อเพิ่ม 568 บ่อ

3.2) บ่อบาดาลการประกอบกิจการน้ำบาดาลจังหวัดยโสธร เป็นบ่อบาดาลที่ผู้ประกอบการ/เอกชน/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขุดเจาะเอง โดยขออนุญาตกับทางราชการ มีจำนวน 225 บ่อ แยกเป็น (1) บ่อบาดาลใช้ในการอุปโภค-บริโภค 75 บ่อ (2) บ่อบาดาลใช้เพื่อการเกษตร 94 บ่อ (3) บ่อบาดาลใช้เพื่อการธุรกิจ 56 บ่อ

4. ข้อมูลพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ปีการผลิต 2566

ชนิดพืช	พื้นที่ปลูก (ไร่)	จำนวนเกษตรกร (ครัวเรือน)	ผลผลิตเฉลี่ย (กิโลกรัม/ไร่)
ข้าวนาปี	1,340,553	101,740	376
ข้าวนาปรัง	70,517	8,032	562
ยางพารา	117,359	13,415	211
มันสำปะหลัง	90,167	10,314	3,540
อ้อยโรงงาน	38,538	3,183	9,850
ปาล์มน้ำมัน	4,107	504	1,060
ถั่วลิสง	1,552	645	285
หอมแดง	1,345	259	3,553
แตงโม	1,073	351	3,200
รวม	1,665,211	138,443	22,637

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดยโสธร (ข้อมูล ณ เดือนเมษายน 2567)

5. ด้านการปศุสัตว์ของจังหวัด ปี 2562 – 2566

ที่	ชนิดสัตว์	ปี 2562		ปี 2563		ปี 2564		ปี 2565		ปี 2566	
		(ตัว)	(ราย)	(ตัว)	(ราย)	(ตัว)	(ราย)	(ตัว)	(ราย)	(ตัว)	(ราย)
1	โคเนื้อ	109,925	22,118	137,403	26,422	178,750	37,712	187,747	39,544	170,510	35,919
2	กระบือ	28,751	5,976	28,485	6,373	34,056	8,115	34,746	8,203	31,169	7,322
3	สุกร	54,967	1,772	44,681	1,837	78,319	2,514	60,602	1,561	62,808	1,047
4	ไก่	1,656,811	34,093	320,398	39,299	2,078,683	44,298	2,059,839	42,234	2,112,376	39,539
5	เป็ด	152,988	6,777	158,625	6,665	35,905	1,042	199,295	7,720	32,168	853
6	แพะ	157	18	478	32	1,474	109	2,013	138	1,703	120
7	แกะ	1,516	-	131	2	100	5	282	12	7	1
รวม		2,005,115	70,754	690,201	80,630	2,407,287	93,795	2,544,524	99,412	2,410,741	84,801

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดยโสธร (ข้อมูล ณ เดือนกันยายน 2566)

6. ด้านการประมงของจังหวัด ปี 2566

จังหวัดยโสธร มีเกษตรกรทำประมงพื้นบ้าน จำนวน 5,749 ราย และเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ จำนวน 4,132 ราย พื้นที่ 7,185.24 ไร่

ตารางแสดงข้อมูลจำนวนเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

ลำดับที่	ชนิดสัตว์น้ำ	ราย	ไร่
1	ปลานิล	2,554	3,291.74
2	ปลาดูเกีย	2,375	2,585.60
3	ปลาดุก	471	621.30
4	ปลาไน	104	101.50
5	ปลาหับทิม (ปลานิลแดง)	83	415.82
6	ปลาหมอไทย	36	23.92
7	กบ	27	18.25
8	สัตว์น้ำอื่นๆ	25	20.46
9	ปลาช่อน	21	23.71
10	ปลานวลจันทร์เทศ	21	26.75
11	สัตว์น้ำสวยงามอื่นๆ	10	2.88
12	ปลาสร้อย	6	3.28
13	ปลาสร้อย	5	5.94
14	ปลาจีน	4	6.33
15	ปลาเทโพ	3	17.00
16	ปลาอีสงเทศ	2	0.76
17	กุ้งก้ามกราม	1	20.00
รวม		5,748	7,185.24

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดยโสธร (ข้อมูล ณ เดือนมิถุนายน 2566)

ตารางแสดงข้อมูลปริมาณผลผลิตสัตว์น้ำจังหวัดยโสธร

ชนิดสัตว์น้ำ	ผลผลิต (กก./ไร่)	ผลผลิต (กก.)
กบ	96.72	2,093.00
ปลาดุก	234.40	117,762.00
ปลาดูเกีย	205.92	229,545.00
ปลานิล	588.09	1,112,657.00
ปลานวลจันทร์เทศ	129.22	3,715.00
ปลาไน	131.03	9,205.00

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดยโสธร (ข้อมูล ณ เดือนสิงหาคม 2566)

7. ข้อมูลการปฏิรูปที่ดินจังหวัดยโสธร พื้นที่ปฏิรูปที่ดิน จังหวัดยโสธร

7.1. พื้นที่เขตปฏิรูปที่ดิน จำนวน 495 หมู่บ้าน 60 ตำบล 9 อำเภอ

7.2. พื้นที่รับมอบจากกรมป่าไม้ (ป่าสงวนแห่งชาติ) และป่าไม้ถาวร (ที่จำแนกฯ)

รวมพื้นที่ประกาศเขต ตาม พรฎ. (เริ่ม ปี พ.ศ. 2536) เนื้อที่ประมาณ 580,989 ไร่

7.3. พื้นที่กันออก (ถนน แหล่งน้ำ ลำห้วย ที่สาธารณะ ที่ดินมีหนังสือสำคัญ ที่ป่า ภูเขา) เนื้อที่ประมาณ 157,597 ไร่

7.4. พื้นที่ดำเนินการจัดได้ เนื้อที่ประมาณ 423,392 ไร่

7.5. ผลการจัดที่ดินประเภทแปลงเกษตรกรรมและแปลงที่ดินชุมชน จำนวน 43,142 ราย 51,154 แปลง เนื้อที่ประมาณ 406,911 ไร่

7.6. จัดที่ดินในพื้นที่เอกชน จำนวน 7 ราย 7 แปลง เนื้อที่ประมาณ 73-0-07 ไร่

ตารางแสดงข้อมูลพื้นที่ปฏิรูปที่ดินจังหวัดยโสธร

อำเภอ	พื้นที่	พื้นที่	ผลการจัดที่ดิน								
	ประกาศเขตฯ	กันออก	การจัดที่ดินเกษตรกรรม			การจัดที่ดินชุมชน			รวมการจัดที่ดิน		
	(ไร่)	(ไร่)	ราย	แปลง	ไร่	ราย	แปลง	ไร่	ราย	แปลง	ไร่
กุดชุม	180,813	55,630	8,863	10,786	119,890	3,902	4,226	2,254	12,765	15,012	122,144
ค้อวัง	5,472	2,811	791	991	2,383	95	95	71	886	1,086	2,454
คำเขื่อนแก้ว	17,186	4,322	1,713	2,108	12,103	132	133	81	1,845	2,241	12,184
ทรายมูล	44,769	13,416	2,815	3,459	29,171	684	705	323	3,499	4,164	29,494
ไทยเจริญ	33,912	8,723	1,851	2,093	24,969	268	284	147	2,119	2,377	25,116
ป่าดัว	41,335	10,664	2,574	3,153	29,298	511	517	276	3,085	3,670	29,574
มหาชนะชัย	8,439	2,840	1,291	1,659	5,195	183	186	119	1,474	1,845	5,314
เมืองยโสธร	62,136	18,441	4,593	5,649	34,802	841	932	421	5,434	6,581	35,223
เลิงนกทา	186,927	40,750	9,746	11,748	144,400	2,289	2,430	1,008	12,035	14,178	145,408
รวม	580,989	157,597	34,237	41,646	402,211	8,905	9,508	4,700	43,142	51,154	406,911

ที่มา : สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดยโสธร (ข้อมูล ณ เดือนสิงหาคม 2566)

8. ข้อมูลโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ จังหวัดยโสธร

ตารางแสดงข้อมูลโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ จังหวัดยโสธร

ปี	จำนวนแปลง	เกษตรกร (ราย)	พื้นที่ (ไร่)
2562	13	611	6,589.25
2563	17	981	12,214.50
2564	8	381	2,903.00
2565	5	503	2,084.75
2566	6	295	3,174.75
รวม	49	2771	26,966

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดยโสธร (ข้อมูล ณ เดือนสิงหาคม 2566)

9. ข้อมูลศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) จังหวัดยโสธร ปี 2566

จังหวัดยโสธร มีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) หลัก กระจายอยู่ทุกอำเภอทั้ง 9 และมีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เครือข่ายกระจายอยู่ทุกอำเภอ จำนวน 118 ศูนย์

ตารางแสดงข้อมูลศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) จังหวัดยโสธร

ที่	ชื่อ ศพก.	ชื่อเกษตรกร	สินค้าหลัก	ที่ตั้ง ศพก.	ศูนย์เครือข่าย (ศูนย์)
1	ศพก.อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร	นายลา โสมบุตร 083 3810089	ข้าว	195 ม. 10 บ.ดู่ทุ่ง ต.ดู่ทุ่ง อ.เมือง จ.ยโสธร	14
2	ศพก.อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดยโสธร	นายอุทัย ทองชัย 091 3405608	ข้าว	120 ม.5 บ.สีสุก ต.ดู่ลาด อ.ยางชุมน้อย จ.ยโสธร	12
3	ศพก.อำเภอกุดชุมหี จังหวัดยโสธร	นายสุวิธ ธนาคุณ 081 5790237	ข้าว	72 ม. 4 บ.กุดหิน ต.กำแมด อ.กุดชุมหี จ.ยโสธร	11
4	ศพก.อำเภอคำชะโนด จังหวัดยโสธร	นายเนาว์ พันเดช 097 1042287	ข้าว	11 ม.9 บ.โคกโก้ง ต.ภูพาน อ.คำชะโนด จ.ยโสธร	13
5	ศพก.อำเภอป่าติ้ว จังหวัดยโสธร	นายเมืองชัย ทองลา 095 5939010	เกษตรผสมผสาน	10 ม.12 บ.โคกนาโก ต.โคกนาโก อ.ป่าติ้ว จ.ยโสธร	12
6	ศพก.อำเภอด่านซ้าย จังหวัดยโสธร	รต.ฉลวย กำจัดภัย 090 2413937	ข้าว	233 หมู่ 4 บ.ยางเครือ ต.บึงแก อ.ด่านซ้าย จ.ยโสธร	12
7	ศพก.อำเภอค้อวัง จังหวัดยโสธร	นายสุวรรณ สิมมา 081 5794712	ข้าว	14 ม.10 บ.ศิริพัฒนา ต.น้ำอ้อม อ.ค้อวัง จ.ยโสธร	15
8	ศพก.อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร	นายสำรอง อำพน 088 3519114	ข้าว	48 ม.15 บ.หวาย ต.สามัคคี อ.เลิงนกทา จ.ยโสธร	15
9	ศพก.อำเภอไทยเจริญ จังหวัดยโสธร	นายประยูร ปั่นทอง 063 6042607	ข้าว	85 หมู่ 5 บ.หนองคูน้อย ต.น้ำคำ อ.ไทยเจริญ	14
รวม				9	118

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดยโสธร (ข้อมูล ณ เดือนสิงหาคม 2566)

2.4.8 นโยบายและแนวทางการขับเคลื่อนเกษตรอินทรีย์จังหวัดยโสธร

จังหวัดยโสธร เป็นจังหวัดหลักที่มีพื้นที่ทำเกษตรอินทรีย์มาเป็นระยะเวลานานมากกว่า 20 ปี และได้กำหนดวิสัยทัศน์จังหวัดให้เป็นเมืองเกษตรอินทรีย์และเมืองแห่งวิถีอีสาน จึงทำให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เล็งเห็นความสำคัญ และได้ทำข้อบันทึกตกลงความร่วมมือ “โครงการพัฒนาเกษตรอินทรีย์วิถียโสธร” เมื่อวันที่ 29 มกราคม 2559 เพื่อขับเคลื่อนเกษตรอินทรีย์และพัฒนาด้านพืชปศุสัตว์ และสัตว์น้ำ เพื่อให้เป็นจังหวัดต้นแบบการพัฒนาเกษตรอินทรีย์ก้าวไกลสู่สากลซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนและยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ของประเทศไทยอย่างยั่งยืน

จากบันทึกข้อตกลงร่วมมือจังหวัดยโสธรและกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ร่วมกันขับเคลื่อน “เกษตรอินทรีย์ วิถียโสธร”

โดยกำหนดแนวทางการพัฒนาและวางแผนภาพอนาคตของเกษตรอินทรีย์ และได้จัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาเกษตรอินทรีย์ วิถียโสธรเป็น 4 ประเด็น

ยุทธศาสตร์ ที่ 1 สร้างกระแสการรับรู้และการมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนเกษตรอินทรีย์

ยุทธศาสตร์ ที่ 2 ขยายพื้นที่เกษตรอินทรีย์๑และการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ให้เต็มศักยภาพ

ยุทธศาสตร์ ที่ 3 เพิ่มความสามารถในการรับซื้อและส่งเสริมการแปรรูปเพิ่มมูลค่า
ผลผลิตเกษตรอินทรีย์

ยุทธศาสตร์ ที่ 4 เพิ่มตลาดและช่องทางการจำหน่ายในและต่างประเทศ

ข้อมูลการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัยของจังหวัด (ข้อมูล ปี 2565)

1. พื้นที่การทำเกษตรอินทรีย์ รวม 43,104.4225 ไร่ เกษตรกร 6,163 ราย เข้าสู่ระบบการรับรอง 43,104.4225 ไร่ เกษตรกร 6,163 ราย แยกตามมาตรฐานดังนี้

2.1.1 มาตรฐาน Organic Thailand เกษตรกร 2,572 ราย พื้นที่ 18,342.2225 ไร่

2.1.2 มาตรฐานต่างประเทศ (IFOAM,USDA,etc) เกษตรกร 27 ราย พื้นที่ 371 ไร่

2.1.3 มาตรฐาน PGS เกษตรกร 3,564 ราย พื้นที่ 24,391.20 ไร่

ชนิดสินค้าในระบบอินทรีย์	จำนวนราย	จำนวน (ไร่)
1) ข้าว T1	0	0
(เตรียมความพร้อมสำหรับการตรวจรับรอง)		
ข้าว T2	0	0
(ผ่านการตรวจรับรองเป็นระยะปรับเปลี่ยน)		
ข้าว T3 (รับรองมาตรฐาน Organic Thailand)	0	0
ชนิดสินค้าในระบบอินทรีย์	จำนวนราย/แปลง	จำนวน (ไร่)
2) พืช (แปลง)	6,163	43,104.42
ปรับเปลี่ยน	0	0
รับรองแล้ว	6,163	43,104.42
รวมทั้งสิ้น	6,163	43,104.42

หมายเหตุ :

1. เกษตรกร T1 หมายถึง เกษตรกรที่ผ่านการตรวจรับรองจาก CoO ให้เข้าร่วมโครงการฯ เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการตรวจรับรอง เข้าสู่ระยะปรับเปลี่ยน เตรียมขึ้นเป็น T2

2. เกษตรกร T2 หมายถึง เกษตรกรที่ผ่านการตรวจรับรองเป็นระยะปรับเปลี่ยน เตรียมขึ้นเป็น T3

3. เกษตรกร T3 หมายถึง เกษตรกรที่ผ่านการตรวจรับรองมาตรฐาน Organic Thailand เรียบร้อยแล้ว

2. การรับรอง GAP ด้านพืช เกษตรกรรวม 535 ราย/แปลง พื้นที่ 703.50 ไร่ ด้านประมง บ่อดินเกษตรกร 45 ราย พื้นที่ 63.90 ไร่ กระจก เกษตรกร - ราย พื้นที่ - ไร่ (-/ตรม.) และด้านปศุสัตว์ จำนวน 504ฟาร์ม ประกอบด้วย ฟาร์ม GFM จำนวน 396 ฟาร์ม/ราย ได้แก่ ไก่พื้นเมือง 278 ฟาร์ม กระบือ 14 ฟาร์ม โคเนื้อ 52 ฟาร์ม แพะ 2 ฟาร์ม สุกร 49 ฟาร์ม ไก่ไข่ 1 ฟาร์ม และฟาร์ม GAP จำนวน 108 ฟาร์ม/ราย ได้แก่ ไก่เนื้อ 36 ฟาร์ม สุกร 72 ฟาร์ม (ข้อมูล ณ 31 มกราคม 2567)

ชนิดสินค้า	จำนวนราย/แปลง	จำนวนไร่
1) พืช (แปลง)	535	703.5
2) ข้าว GAP Seed (ราย)	-	-
3) ประมง	45	63.9
4) ปศุสัตว์	504	-

11. การเพาะปลูกและผลผลิตเก็บเกี่ยวรายเดือนของสินค้าเกษตรของจังหวัด

ตารางแสดงข้อมูลการเพาะปลูกและร้อยละผลผลิตเก็บเกี่ยวรายเดือนของสินค้าเกษตรของจังหวัด

ชนิดสินค้า	ปี 2565												ปี 2566											
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
พืชไร่																								
ข้าวนาปี																								
มันสำปะหลัง																								
อ้อย																								
ยางพารา																								
พืชผัก																								
หอมแดง																								
แตงโม																								
ถั่วลิสง																								

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดยโสธร (ข้อมูล ณ เดือนสิงหาคม 2566)

5. สถาบันเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

5.1 ประเภทสหกรณ์และจำนวนสมาชิก

จังหวัดยโสธรมีคณะบุคคลซึ่งร่วมกันดำเนินการเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม เพื่อช่วยเหลือตนเองและสมาชิก ภายใต้พระราชบัญญัติสหกรณ์ และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร โดยในปี 2565 ข้อมูล ณ วันที่ 31 กรกฎาคม 2565 จังหวัดยโสธรมีสหกรณ์จำนวน 76 แห่ง สมาชิก 97,650 คน แบ่งเป็น สหกรณ์ภาคเกษตร 59 แห่ง สมาชิก 83,874 คน และสหกรณ์นอกภาคเกษตร 17 แห่ง สมาชิก 13,776 คน นอกจากนี้ ยังมีกลุ่มเกษตรกรประเภทต่าง ๆ จำนวน 74 แห่ง โดยมีสมาชิก 10,283 คน

ตารางแสดงข้อมูลประเภทและจำนวนสหกรณ์ในจังหวัดยโสธร

ประเภทสหกรณ์	จำนวน (แห่ง)						
	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566
สหกรณ์ภาคการเกษตร	65	64	64	61	58	59	31
สหกรณ์ออมทรัพย์	5	5	5	5	5	5	5
สหกรณ์บริการ	10	9	9	9	8	8	3
สหกรณ์เครดิตยูเนียน	3	3	3	3	3	3	3
สหกรณ์ร้านค้า	2	1	1	1	1	1	0
รวม	85	82	82	79	75	76	42

ตารางแสดงข้อมูลประเภทและจำนวนกลุ่มเกษตรกรในจังหวัดยโสธร

ประเภทกลุ่มเกษตรกร ในจังหวัดยโสธร	จำนวน (แห่ง)						
	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566
กลุ่มเกษตรกรทำนา	45	53	53	50	46	47	34
กลุ่มเกษตรกรทำสวน	5	11	12	13	13	14	14
กลุ่มเกษตรกรทำไร่	13	4	4	4	4	5	4
กลุ่มเกษตรกรเลี้ยงสัตว์	4	12	12	11	10	10	9
กลุ่มเกษตรกรอื่น ๆ	1	1	1	1	1	0	0
รวม	77	81	82	79	74	76	61

ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดยโสธร

15.2 กลุ่มเกษตรกรจังหวัดยโสธร

ตารางแสดงข้อมูลจำนวนสถาบันเกษตรกรจังหวัดยโสธร

อำเภอ	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ การเกษตร		กลุ่มแม่บ้าน เกษตรกร		กลุ่ม ยุวเกษตรกร		กลุ่มวิสาหกิจ ชุมชน		กลุ่มเครือข่าย วิสาหกิจชุมชน	
	กลุ่ม	สมาชิก	กลุ่ม	สมาชิก	กลุ่ม	สมาชิก	กลุ่ม	สมาชิก	กลุ่ม	สมาชิก
เมืองยโสธร	1	30	23	588	9	135	102	2,330	0	0
ทรายมูล	4	140	6	139	8	120	51	1,301	0	0
กุตุชุม	8	228	14	272	11	342	121	2,150	1	26
ไทยเจริญ	4	100	4	125	4	60	97	1,735	1	9
เลิงนกทา	14	320	80	1,837	24	680	269	3,451	1	10
ป่าดัว	4	216	19	1,042	11	343	92	1,915	0	0
คำเขื่อนแก้ว	12	440	13	471	20	767	181	3,446	0	0
มหาชนะชัย	5	135	9	346	6	90	326	5,170	0	0
ค้อวัง	4	95	20	547	4	60	85	2,303	3	1,177
รวม	56	1,704	188	5,367	97	2,597	1,324	23,801	6	1,222

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดยโสธร (ข้อมูล ณ เดือนสิงหาคม 2566)

5.2 ประชาชนด้านเกษตรอินทรีย์ที่สำคัญของจังหวัด ได้แก่

1. **นายมัน สามสี** บ้านโสกชุมพูนหมู่ที่ 2 ตำบลนาโส อำเภอกุดชุม จังหวัดยโสธร เป็นประธานกลุ่มเกษตรกรทำนาโนส เป็นคณะกรรมการขับเคลื่อนเกษตรอินทรีย์จังหวัดยโสธร เป็นปราชญ์บุคคลที่มีผลงานโดดเด่น เป็นบุคคลต้นแบบและคิดริเริ่มบุกเบิกทำนาเกษตรอินทรีย์ เกษตรผสมผสาน ตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง นำพาตัวเอง ครอบครัว และพี่น้องทำเกษตรอินทรีย์กลุ่มแรกในจังหวัดยโสธรมาอย่างยาวนาน ตั้งแต่ปี 2532 รวมถึงเป็นวิทยากรบรรยายให้ความรู้ในเรื่องการทำเกษตรอินทรีย์ และการทำเกษตรผสมผสานตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง จนสามารถพึ่งพาตนเองได้ ตลอดจนเป็นต้นแบบให้ครอบครัว และคนรุ่นหลังหันกลับมาทำเกษตรอินทรีย์ อย่างยั่งยืน และเกิดมีกลุ่มเกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้นในจังหวัดยโสธร ส่งผลให้จังหวัดยโสธรเล็งเห็นถึงศักยภาพการทำเกษตรอินทรีย์ของจังหวัดยโสธรจนได้กำหนดวิสัยทัศน์ของจังหวัดยโสธรว่า “ยโสธรเมืองเกษตรอินทรีย์ เมืองแห่งวิถีอีสาน”

2. **นายบุญส่ง มาตขาว** บ้านโนนยาง ตำบลก้ามแมต อำเภอกุดชุม จังหวัดยโสธร เป็นตัวอย่างปราชญ์เกษตรอินทรีย์ที่ประสบผลสำเร็จและเป็นแหล่งเรียนรู้แนวคิดเกษตรกรรมยั่งยืน พบว่า ปี 2561 มีเกษตรกรที่ผ่านการอบรมจากศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน ของ นายบุญส่ง มาตขาว จำนวน 100 ราย สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ และพึ่งพาตนเองได้ สำหรับศูนย์ปราชญ์ชาวบ้าน ของ นายบุญส่ง มาตขาว ได้เริ่มก่อตั้งเป็นเครือข่ายเกษตรกรรมทางเลือก ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2522 โดยการเรียนรู้ประสบการณ์ในการทำเกษตรรูปแบบต่าง ๆ

แต่ยังไม่นำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม จนกระทั่งปี พ.ศ. 2544 ได้รับงบประมาณสนับสนุนจาก กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในการทำโครงการนำร่องเพื่อพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืนของเกษตรกรรายย่อย เกิดการ รวมกลุ่ม องค์กร และเครือข่ายชาวบ้าน อีกทั้งได้เข้าร่วมโครงการพัฒนาการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จนเกิดการยอมรับแนวคิดเกษตรกรรมยั่งยืนเพื่อแก้ปัญหาความยากจน จนถึงปัจจุบัน

3. นายสุวิช ธนาคุณ หมู่ที่ 4 ตำบลกำแมต อำเภอกุดชุม จังหวัดยโสธร เป็นประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชน เกษตรกรรมธรรมชาติหนองยอ เป็นผู้คิดริเริ่มในการทำเกษตรอินทรีย์ ของกลุ่ม และทำเกษตรอินทรีย์มาอย่าง ยาวนาน รวมถึงเป็นวิทยากรบรรยายให้ความรู้ในการจัดทำบัญชีครัวเรือนเกษตรกรเพื่อการวางแผนประกอบอาชีพได้ อย่างเหมาะสม ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ ลดต้นทุนและเพิ่มมูลค่าสินค้า พึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน ให้ความรู้และดำเนิน ชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตลอดจนมุ่งเน้นให้เรียนรู้การทำบัญชีต้นทุนอาชีพและนำข้อมูลทางบัญชีไปใช้ ในการบริหารจัดการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ทุกขั้นตอน ซึ่งช่วยสร้างรายได้ที่มั่นคงให้แก่เกษตรกรและเกิดความ ยั่งยืนในการประกอบอาชีพ

พ่อนัน สามสี

กลุ่มเกษตรกรทำนาโนไส้

พอบุญส่ง มาตขาว

กลุ่มแปรรูปเกษตรอินทรีย์บ้านโนนยาง

พ่อสุวิช ธนาคุณ

กลุ่มเกษตรกรรมธรรมชาติหนองยอ

5.3 กลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์จังหวัดยโสธร

ลำดับ	ชื่อกลุ่มเกษตรกร	ที่อยู่	ผู้ประสานงาน	เบอร์โทรศัพท์	ผลิตภัณฑ์
1	กลุ่มเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนเกษตรกรรมยั่งยืนน้ำอ้อม	27 หมู่ 10 บ้านศิริพัฒนา ต.น้ำอ้อม อ.ค้อวัง จ.ยโสธร 35160	นายสายนต์ ศรีถาน	085-2227553	ข้าว
2	กลุ่มเกษตรกรทำนาโนไสี	54 หมู่ที่ 2 บ้านโสกชุมพูน ต.นาโสี อ.กุดชุม จ.ยโสธร 35140	นางสุธิมา ม่วงมัน	090-2809384 081-7604891	ข้าว
3	กลุ่มวิสาหกิจข้าวคุณธรรม บ้านโนนทรายงาม	7 หมู่ 4 ต.หนองคู อ.เมืองยโสธร จ.ยโสธร 35000	นางสมทรง แสงดี	062-6621009	ข้าว
4	กลุ่มเกษตรกรทำนาปากเรือ	118 หมู่ที่ 4 บ้านดอนผึ่ง ต.ปากเรือ อ.มหาชนะชัย จ.ยโสธร 35130		081-4006984	ข้าว
5	กลุ่มวิสาหกิจผู้ผลิตข้าวอินทรีย์เพื่อสังคมบ้านโนนยาง	169 หมู่ที่ 17 ต.กำแมด อ.กุดชุม จ.ยโสธร 35140	นายบุญส่ง มาตขาว	081-3000165	ข้าว
6	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรกรรมธรรมชาติหนองยอ	72 หมู่ 4 บ้านกุดหิน ต.กำแมด อ.กุดชุม จ.ยโสธร 35140	นายสุวิช ธนาคุณ	081-5790237 086-8171252	ข้าว
7	กลุ่มสหกรณ์เกษตรอินทรีย์ เลิงนกทา – ไทยเจริญ จำกัด	110 หมู่ที่ 5 ต.สามัคคี อ.เลิงนกทา จ.ยโสธร 35120	-	086-8755646	ข้าว
8	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มข้าวคุณค่า ชาวนาคุณธรรม จังหวัดยโสธร	80 หมู่ที่ 8 บ้านม่วงไข่ ต.กระจาย อ.ป่าดัว จ.ยโสธร 35150	นายบุญเรือง พุทธบุตร	087-1940821	ข้าว
9	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิตปุ๋ยอินทรีย์ และข้าวอินทรีย์บ้านคำครา	52 หมู่ที่ 9 บ้านคำครา ต.ดงมะไฟ อ.ทรายมูล จ.ยโสธร	นางลัดดา พันธุ์ศรี	084-8231839	ข้าว
10	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนโรงเรียนเกษตร อินทรีย์บ้านโพธิ์ศรี	121 หมู่ 1 บ้านโพธิ์ศรี ต.โพธิ์ไทร อ.ป่าดัว จ.ยโสธร	นางทองเหลา หงษ์ไทย	083-7209403	ข้าว

ที่มา สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดยโสธร (พฤษภาคม 2567)

5.4 ข้อมูลจำนวนอาสาสมัครเกษตรของจังหวัด

ตารางแสดงข้อมูลจำนวนอาสาสมัครเกษตรของจังหวัด ปี 2566

อำเภอ	ครู บัญชี	หมอดิน อาสา	ประมง อาสา	เศรษฐกิจ การเกษตร อาสา	ครูยาง	อาสาสมัคร				อาสาสมัคร สหกรณ์	อาสาสมัคร ชลประทาน	ชาวนา อาสา	เกษตร หมู่บ้าน	สารวัตร เกษตรอาสา	ไหม อาสา	Q อาสา	รวมสาขา (นับซ้ำ)	รวมบุคคล (ไม่นับซ้ำ)
						สปก.	เกษตรและ สหกรณ์	ปศุ สัตว์	ฝน หลวง									
เมืองยโสธร	16	190	24	1	9	0	0	176	4	17	0	5	262	2	2	0	708	601
ทรายมูล	14	56	22	1	1	8	0	54	2	8	0	15	60	4	0	0	245	204
กุดชุม	13	127	26	1	7	19	0	131	2	9	0	0	176	2	0	0	513	460
คำเขื่อนแก้ว	20	120	19	1	3	5	0	83	7	14	0	7	158	37	0	0	474	440
ป่าดิว	10	58	19	1	3	0	0	58	2	15	0	0	77	3	0	0	246	211
มหาชนะชัย	21	106	23	1	0	2	0	111	5	13	30	0	104	12	5	0	436	373
ค้อวัง	21	44	17	1	0	3	0	29	3	10	2	0	97	4	1	0	232	198
เลิงนกทา	14	144	39	1	10	9	0	145	5	12	7	2	163	6	1	0	558	491
ไทยเจริญ	14	49	25	1	2	3	0	35	3	13	0	0	71	9	1	0	226	198
รวมทั้งสิ้น	143	894	214	9	35	49	0	822	33	111	39	29	1,168	79	10	0	3,638	3,176

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดยโสธร (ข้อมูล เดือนสิงหาคม 2566)

6. แหล่งแปรรูปสินค้าจังหวัดยโสธร

จังหวัดยโสธร มีโรงงานผลิต/แปรรูปอาหาร ในจังหวัดยโสธรโรงงานอุตสาหกรรมประเภทอาหารกึ่งสำเร็จรูป และอาหารสำเร็จรูป จำนวน 43 โรงงานที่จดทะเบียนโรงงานตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535

สามารถดาวน์โหลดข้อมูลแหล่งแปรรูปสินค้า ผ่าน QR Code (สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดยโสธร)

ข้อมูลจตุรบรรณและกระจายสินค้าเกษตรอินทรีย์จังหวัดยโสธร

ตารางแสดงข้อมูลจตุรบรรณและกระจายสินค้าเกษตรอินทรีย์จังหวัดยโสธร

ลำดับ ที่	ชื่อจตุรบรรณและกระจาย สินค้าเกษตรอินทรีย์	สถานที่ตั้ง	วัน/เวลาดำเนินการ	หมายเหตุ
1	บริษัทยโสธร ออร์แกนิก จำกัด	528 ถ.เลี้ยวเมือง ต.ในเมือง อ.เมือง จ. ยโสธร	ทุกวันแต่เกษตรกรต้องแจ้งล่วงหน้า ตั้งแต่ 08.00-17.00 น.	09 8743 5118 คุณวิทยา
3	ตลาดขานาอัจฉริยะ	NC ปีโตเลียม ถ.เลี้ยวเมือง ต.ในเมือง อ. เมือง จ.ยโสธร	วันอาทิตย์ เวลา 09.00-13.00 น.	08 9718 2516 คุณต่อ
4	ร้านอินต้อแกรนิค	NC ปีโตเลียม ถ.เลี้ยวเมือง ต.ในเมือง อ. เมือง จ.ยโสธร	ทุกวัน ตั้งแต่เวลา 09.00-18.00 น.	08 9718 2516 คุณต่อ
5	ตลาดเกษตรกร	ศูนย์ OTOP องค์การบริหารส่วนจังหวัด ยโสธร หน้าศาลากลางจังหวัดยโสธร ถ.แจ้ง สนิท ต.ในเมือง อ.เมือง จ.ยโสธร	ทุกวันอังคาร และวันศุกร์ ตั้งแต่ เวลา 10.00-14.00 น.	08 1789 0089 คุณธัญญา
6	ตลาดนัดสีเขียวหอนาฬิกา	หอนาฬิกา (บขส.เก่า) ต.ในเมือง อ.เมือง จ. ยโสธร	วันเสาร์ เวลา 05.00-09.00 น.	
6	ตลาดนัดสีเขียวโรงพยาบาล ยโสธร	อาคารที่พักรักษาผู้ป่วย โรงพยาบาลยโสธร ต.ในเมือง อ.เมือง จ.ยโสธร	วันพฤหัสบดี เวลา 10.00-14.00 น.	
7	ตลาดนัดสีเขียว มหาชนะชัย	หน้าที่ว่าการสำนักงานสาธารณสุข อำเภอ มหาชนะชัย จ.ยโสธร	วันศุกร์ เวลา 14.00-18.00 น.	
8	ตลาดนัดสีเขียว คำเขื่อนแก้ว	หน้าที่ว่าการอำเภอคำเขื่อนแก้ว จ.ยโสธร	วันพุธ เวลา 14.00-18.00 น.	
9	ตลาดนัดสีเขียว กุดชุม	หน้าอาคารแพทย์แผนไทย โรงพยาบาลกุด ชุม จ.ยโสธร	ทุกวันอังคาร และวันพฤหัสบดี ตั้งแต่เวลา 08.00-13.00 น.	

ที่มา : สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดยโสธร

2.8.4 จุดรับซื้อน้ำมันสำปะหลัง

จังหวัดยโสธร มีจุดรับซื้อน้ำมันสำปะหลังในจังหวัดยโสธร จำนวน 144 จุด ที่ขึ้นทะเบียนไว้ ดังนี้
สามารถดาวน์โหลดข้อมูลผ่าน QR Code (สำนักงานพาณิชย์จังหวัดยโสธร)

2.8.5 จุดรับซื้อ-ขายยางพาราผ่านตลาดยางพารา

จังหวัดยโสธร มีจุดรับซื้อ-ขายยางพาราในจังหวัดยโสธร จำนวน 13 จุด ที่ขึ้นทะเบียนไว้ ดังนี้
สามารถดาวน์โหลดข้อมูลผ่าน QR Code (การยางแห่งประเทศไทยจังหวัดยโสธร)

2.8.6 แหล่งพลังงานทดแทนและบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ โรงอบแห้ง และโรงเรือนปลูกผัก

จังหวัดยโสธรมีแหล่งพลังงานทดแทนและบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ จำนวน 46 แห่ง โรงอบพลังงานแสงอาทิตย์ จำนวน 11 แห่ง และโรงเรือนปลูกผักอีก จำนวน 9 แห่ง

สามารถดาวน์โหลดข้อมูลผ่าน QR Code
(สำนักงานพลังงานจังหวัดยโสธร, กอ.รมน.จังหวัดยโสธร, ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรจังหวัดยโสธร)

คณะผู้จัดทำ

สนับสนุนการจัดทำ

นายภาควมิ นิยมวิทย์พันธุ์

เกษตรและสหกรณ์จังหวัดยโสธร

สนับสนุนข้อมูล

1. นางขวัญธิดา จิตตะประพันธ์
2. นายปรีชา ชูพงษ์
3. นางสาวสุรตนาพร สอนเจตน์

หัวหน้ากลุ่มช่วยเหลือเกษตรกรและโครงการพิเศษ

หัวหน้ากลุ่มยุทธศาสตร์พัฒนาการเกษตร

หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป

คณะผู้จัดทำ

1. นางสาวพชรมน คำตา
2. นางสาวสิรินันท์ หลักหาญ

หัวหน้ากลุ่มสารสนเทศการเกษตร

เจ้าพนักงานธุรการ

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดยโสธร
โทร./โทรสาร 0-4571-4074
E - mail : paco_yst@opsmoac.go.th